

Brassói Lapok

Ara 5 lej

Szombat
1932 * április 9Főszerkesztő
Szele Béla dr.82. szám
XXXVIII. évfolyam

Ara 5 lej

Nők az alkotmányban?

(h. gy.) Törvény készül a romániai nők jogairól. Azokról a jogokról, melyeket férfiktól teremtett hűbérrendszer idáig elvitatott tőlük. Ezeknek a jogoknak a jogát és esedékességét Mikes Imre az ő tegnapi Nap-jában virtuóz ötletességgel bizonyította. Nyilván a haladás, a civilizáció kérdése, hogy az asszonynak kötelességek, gondok és sorsok osztályosának, törvény és társadalom igazságát szolgáljon. S legfőképpen nálunk, ahol a bojáruralom szelleme még a nőt is jobbágyi inferioritásba süllyesztette.

A politikában is szívesen látjuk a nőt az egyenlőség jogán. Talán, ha ott van a fórumon, a partharc borszaga helyett inkább a parlóm és virágillat tölti el a tanácskozást. Enyhébb atmoszférában könnyebben nyilatkoznak meg a szívek, s a nemes becsvágy és férfias kötelességérzet gazdagabban produkálhat országjavító eszméket. És a nő, a hivatott, a rátermett, az erényben és tehetségben példaadó, a parlament utján sikerrel izenhet hadat a háborúnak, a gyűlölködésnek, az erkölcsi romlásnak.

A felszabadult és fórumra került román nőtől várhatjuk, amit Cantacuzino hercegnő sikertelenül próbált, de aminek reménye oly biztatóan csillant fel évekkel ezelőtt, a romániai kisebbségi nők megváltását és gyermek, hitvesi és anyai megpróbáltatásoktól, s ennek nyomán, a lelkek harmóniáját, a társadalom békéjét, s egy szeretetben és szolidaritásban termékenyítő élet kibontakozását.

Amit azonban a férfiak elrontottak, azt az asszony még helyrehozhatja. A maga szabadságában ezerszeresen fogja érezni a mások szabadsága jogát és nem fogja engedni, hogy bárki is igaztalanul szenvedjen. A szeretet tartja fenn a nőt, a nőnek is fenn kell tartania a szeretetet. Ez a hivatás indokolja az idáig nélkülözött jog százszázalékos megvalósulását.

A nyomoruság maximuma

(h. gy.) Sokan azt hiszik, már nem szakadhat rájuk több nyomoruság. És ebben a maximumban — ezekben is van valami vigasztaló. Pénzhiány, munkahiány, betegség, adó, baksis, végzetlenség, áradás, külön is mindmégannyi kemény próba, hát még együtt. De ha nincs tovább, valahogy az is valami az élnék, a küzködőnek, a vergődőnek, hogy nem is lehet tovább. Be lehet rendezkedni a bajokra, a csapásokra is. A nyomoruságot is lehet adminisztrálni, csak legyen fix. Ne jöjjön, ne jöhessen utána egyéb.

Dehát jön. Mindig jön. Lesből, orvul, rajtaütésszerűen és gutaiütésszerűen innen vagy onnan, bosszantóan bagatel vagy halálosan kártevő jelleggel. Mintha egy szabaddalmi hivatal ontaná az agyafurkáló találmányokat, egyik eredetibb, újszerűbb, szenzációsabb, mint a másik. A szegény, leromlott ezer bajjal viaskodó csikmegyeyi községekre például most kirojták — micsoda páratlan ötletességgel! — a választások költségeit. Fizessenek tizenhárom lejet mert abban a szerencsében részesültek, hogy egy alkotmányosnak nevezett, de trükkökkel, megoldásokkal és brutálításokkal bélelt választáson nagy kinosan a saját jelöltjükre leszárazhattak. Fizessék meg a költségeit egy olyan parlament összeállításának, amely számukra semmi jót, semmi biztatót nem hozott, de annál több csalódást, kárt és keserűséget.

És ha már a választási költségeket is rászózzák a szerencsétlen népre, miért nem mennek tovább, miért nem számítják fel neki azoknak a legelőknak, erdőknak, birtokoknak, iskoláknak a költségeit is, melyeket az idők során, különböző címenek, elvettek tőlük?

A nyomoruság nincs maximumba, még ez is lehetséges.

Ugy látszik, sajnos, hogy minden lehetséges.

RÓLUNK, DE NÉLKÜLÜNK...

A londoni Duna-konferencián kiütköznek a nézeteltérések

Németország Mitteleuropá-t akar a Duna-federáció helyett
Hiresztelések az angol—francia pénzügyi segítség feltételeiről

London, április hó 7.

Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország kiküldöttei Londonban tegnap, szerdán délután kezdték meg a négyhatalmi konferencia tanácskozásait a dunai államok konföderációjának előkészítése ügyében.

A konferencia tulajdonképpen tárgyalásainak megkezdése előtt Grandi olasz külügyminiszter látogatást tett MacDonald miniszterelnöknel és fél óra hosszat tanácskozott vele. Ezután MacDonald löncsöt adott a konferencia résztvevőinek tiszteletére.

Közben az angol külügyminiszterium előtt hatalmas tömeg gyülekezett össze és lelkes hangulatban várta a delegátusok megérkezését. A konferencia pontosan fél 3 órakor kezdődött azzal, hogy a résztvevők

MacDonaldot választották meg elnöknek.

A tárgyalások egész délután tartottak s azután MacDonald az angol gazdasági szakminiszterekkel, akik szintén részt vettek a magánbeszélgetéseken, külön ér-

tekezletet tartott.

A félhivatalos jellegű Reuter távirati ügynökség jelentése szerint

a konferencia tárgyalásai bizakodó hangulatban kezdődtek.

MacDonald

A jelentés közli, hogy rövid vita volt arról, vajjon a dunai államok számára kész javaslatokat dolgozzanak-e ki, vagy pe-

dig azok képviselőit már az előkészítő tárgyalásokba is bevonják. Szó volt arról is, hogy Bulgáriának adjanak-e helyet a Duna-konföderáció keretein belül?

A HIVATALOS KOMMUNIKÉ

A délutáni ülés befejezése után a konferencia határozatairól hivatalos kommunikét adtak ki, amely a nyilvánosság tájékoztatására a következőket közli:

A négy hatalom kiküldöttei beható eszmecserét folytattak a dunai államok gazdasági és pénzügyi helyzetéről és tanulmányozták azokat a módokat, amelyekkel segítségükre lehet sietni. Az ülés befejezése előtt a konferencia bizottságot küldött ki, amelynek az a feladata, hogy eme kérdéseket behatóbban tanulmányozza és a csütörtök délután fél 3 órakor kezdődő második ülésen tegyen jelentést a megoldásra alkalmas rendszabályokról. A konferencia ezenkívül állandó tanulmányi bizottságot küldött ki a négy hatalom megbízottjaiból s ennek a bizottságnak lesz a hivatása a Népszövetség pénzügyi bizottságának legutolsó jelentésében felvetett kérdések beható tanulmányozása.

Sürgős angol—francia kölcsön-előleg nemzetközi ellenőrzés mellett

A négy hatalom londoni konferenciájának első ülésével kapcsolatban a Times rendkívül érdekes tanulmányban szögezi le az angol álláspontot. Cikke mindenekelőtt azt szögezi le, hogy

a bajba jutott és pénzügyi nehézségekkel küzködő közép- és kelet-európai államok pénzügyi támogatása elől elzárkózni nem lehet.

Az újabb segítség megtagadására azonban nem lehet elég komoly alap az a körülmény, hogy az angol tőke ezekben az államokban máris igen nagy érdekeltségeket vállalt. Ellenkezőleg, — mondja a Times, —

csakis újabb támogatással lehet biztosítani a már eddig nyújtott kölcsönök sorsát is.

Amikor a Times a pénzügyi megsegítést sürgeti, azt a gondolatot is felveti, hogy az érdekelt dunai államokat a kölcsön ellenében a nemzetközi ellenőrzés valamilyen formája alá kellene helyezni.

A párisi Temps viszont a következő megállapításokat szögezi le:

A dunai államoknak csak abban az esetben biztosíthatnak hathatós segítségeket, ha a négy hatalom mindenike kikapcsolja a politikai szempontokat.

Eredményre nem lehet ugyanis számítani, ha politikai befolyás közrejár.

s ezért a Duna-blokkot csakis gazdasági alapon kell megszervezni és óvakodni kell attól, hogy egyik, vagy másik nagyhatalom politikai sulya előtérbe nyomuljon.

Fel kell áldozni az aranyfedezetet?

A négy hatalom képviselőinek londoni tanácskozásai kapcsolatban — amint Prágából jelentik — az angol és francia sajtó közleményei alapján a csehszlovák fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy Anglia és Franciaország tervei szerint a külföldi tőke segítségének ellenében

a Duna-konföderációban résztvevő államoknak vállalniuk kell a nemzetközi pénzügyi ellenőrzés ballasztját.

Ezek a hírek óriási izgalmat váltottak ki Prága politikai és pénzügyi köreiből. A csehszlovák közvélemény sornánya már hivatalos kommunikét is adott ki, amelyben arra az álláspontra helyezkedik, hogy ezt a feltételt egyetlen érdekelt állam sem fogadhatja el.

Még szenzációsabb a Prager Tagblatt állítólag beavatott forrásból származó híradása, amely a következőket tartalmazza:

A csehszlovák kormány továbbra is szilárdan kitart az aranystandard mellett és fenn fogja tartani a cseh korona árfolyamát. Csehszlovákia erőiesen visszautasítja azt a feltételt, hogy

a gazdasági együttműködés árul az

aranyfedezet feladását követeljük ellenértékül.

és Közép-Európa többi államai is, amelyek ugyancsak pénzügyi nehézségekkel küzködnek, aránylag csekély külső segítségre szorulnak, hogy valutájuk stabilitását megőrizzék. Azonban senki sem biztosíthatja ezt az állapotot arra az esetre, ha az érdekelt államok feladnák valutájuk aranyfedezetét.

A Prager Tagblatt rendkívül érdekes híradásával áll összefüggésben a francia pénzügyminiszterium hivatalos kommunikéje, amely erőiesen cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint Anglia és Franciaország között olyan megállapodás jött volna létre, hogy a dunai államoknak s különösen Csehszlovákiának a bankjegyalomány szaporítását, azaz az inflációt ajánlották volna.

Németország középeurópai vámuniót ajánl a Duna-konföderáció helyett

A Times mai száma arról számol be, hogy a Londonba kiküldött német delegáció, amelyet von Bülow külügyi államtitkár vezet, a konferencia második, azaz csütörtök délutáni ülésén terjeszti elő a Tardieu-féle tervvel kapcsolatos kifogást és indítványait. A német állásfoglalás a Times szerint azt fogja megállapítani, hogy

a francia kezdeményezés alapján életre hívandó dunai blokknak gyakorlati értelme és jelentősége nincsen.

Ehelyett tehát Németország inkább egy középeurópai vámszövetség megalkotását

indítványozza, amelyben természetesen

benne lenne az öt dunai állam és abba beveszik még Olaszországot, Németországot és Lengyelországot is,

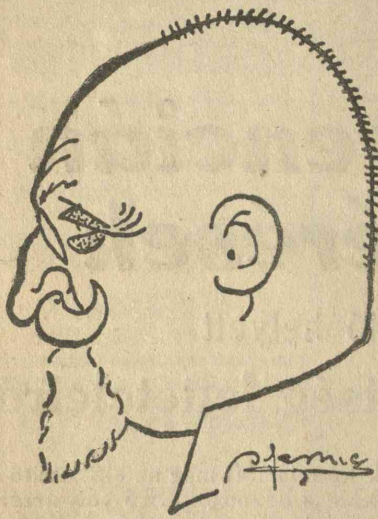
szükség esetén pedig kizárnák a szövetségből a csehszlovák köztársaságot.

Itt említjük meg végül, hogy Ausztria londoni követe memorandumot nyújtott át MacDonald angol miniszterelnöknek, a négy hatalom konferenciája elnökének s azt kéri tőle, hogy Ausztria ipari áru számára biztosítsanak vámkedvezményeket.

Cuza a magaslapon

Élvezet ezzel a Cuza mesterrel egy helyiségben lenni.

Egyrészt azért is, mert a nemes vezérrel csak a kamarában akadhat össze az ember. Ebből pedig kétfős haszon származhatik. Az első az, hogy színháznak fogja fel az ember a dolgot s örül, hogy ingyen szórakozhatik. Nincs jobb a potyanál. A második viszont az, hogy a szőnyeges folyosókon, az öblös fotályokban, a kényelmes büffében, mindenféle nagynevű urak társaságában könnyen az az illúziója támad az embernek, hogy nem vendég csupán ebben a palotában,

hanem valóságos deputát.

Ez az álom azután kiragadja darab időre az embert a mindennapi élet szennyves valóságából.

Mert a képviselőség — vak, aki nem látja — nagy erkölcsi tisztesség, mégsem jár semmiféle kötelezettséggel. A honatyának nincs felelőssége, se munkája. Minden dolga nem több, minthogy naponta négyszer-ötször felsétál az elnöki emelvényre s egy-egy golyót beledob az ott felállított két urnába. Vagyis szavaz. Hogy mire szavaz, azt nem kell neki tudnia. Nem is igen tudja. Elegendő az, ha tisztán áll előtte, miképpen szavazzon. Ez pedig könnyű dolog, akár csak az egyszerűség. Ha a kormány a saját pártjában engedte be a képviselőházba, akkor minden törvényre „Igen”-nel voksol. Ha pedig a kormány valamelyik ellenzéki listán bocsátotta be, akkor minden javaslatra „Nem!” a válasza.

A többségi honatya (Tisza István korában leltári mamelukoknak nevezték őket) egyebet se tesz az egész ülészek folyamán, csak helyesel és igenel. Az ellenzéki honatya viszont pfujjól és nemel.

Ezért azután kapnak naponta ezer lejt és havi hatezer lejt fixét. Valamint vasuti szabadjegyet, kedvezményes fát, cukrot, lisztet, fűdőt és kijárást. Igazgatósági tagságot, tantiémet és zsetont.

Tehát még álomnak se rossz, hogy képvisel az ember. S ezért, mondom, hogy élvezet Cuza mesterrel egy helyiségben lenni.

De élvezet másrészt azért is, mert a ezóbanforgó ur nem közönséges egyéniség.

Persze, nem akarok dicséretet zengeni róla. Világnézetéről, amelynek egyetlen tartalma a zsidógyűlölet, a legmegvetőbb véleményemmel vagyok. Bismarokkal együtt azt tartom róla, hogy nem egyéb az ostobák szocializmusánál. Emellett a hangoskodó antiszemitizmus férfiatlan is. A gyávák bátorsága. Hiszen nem jár semmiféle felelősséggel. Barmelyik társadalmi osztály vagy bármelyik felekezett ellen foglalok is állást, mindenestre kihívok magam ellen valami kockázatot. Csupán a zsidókkal szemben nincs semmi rizikó. Tegyük fel, hogy fajvédő vagyok és arculverek egy zsidót. Mi történik? Elítélik a zsidót. Vagy tegyük fel, hogy még lelkesebb fajvédő vagyok és a pofon helyett revolverrel operálok. Mi a dolog vége? Felmentenek és ünnepelnek.

A zsidógyűlölet tehát eszmének alacsonyrendű. Mint minden gyűlölet. Állásfoglalásnak pedig kifizetődő, de férfiasága nem erőteljesebb, mint a heréltéké.

Ezért kényesebb egyéniség nem is válna. A kifinomultabb ember lehet büszke nyomorgó. De jó módú pócegdörtisztító sohasem.

Ott hagyjuk el, hogy Cuza nem közönséges férfi. Vannak benne vonások és tulajdonságok, amelyek fölöttébb bámulatraméltóak. Így többek között az előrelátása.

Erre az előrelátásra vall az is, hogy

éppen az antiszemitizmust választotta politikai állásfoglalásnak.

Ugyanis a zsidógyűlölet nagyon hasznos világszemlélet. Visszaemlékezem arra, hogy ujságírósom fiatalabb éveiben ahoz a szabadelvű laphoz, amelynél dolgoztam, gyakornoknak felvettek egy fiatalembert, aki tehetségtelen volt, mint a bot és tudatlan, mint egy analfabéta. Nem férhetett kétségem hozzá, hogy három hét alatt kivágják, mint a huszonegyet.

— Próbáljon meg antiszemitizmuskodni! — tanácsolta neki egy öreg szerkesztő. — Egy zsidógyűlölő mindig énter a szabadelvű lapnál. Mert ha demokratikus éra van, akkor azt mondják, elfogulatlan lap, hiszen fajvédőt is alkalmaz a destruktív szerkesztőségben. Ha pedig az éra fajvéd, akkor tiszta és kimondott haszon egy jól bedolgozott antiszemita...

A tanácsot tett követte, a tettet pedig eredmény. Évek multak anélkül, hogy a gyakornok okosabb vagy képzetesebb lett volna. De az állását keményen tartotta, akárcsak Antheusz a földgolyót. Mert jól zsidógyűlölködött. Annyira jól, hogy végül sajátmaga is elhitte, hogy antiszemita.

S még ma is a szóbanforgó lapnál lenne.

Másfélevenként egy kávéskanállal...

15 hónapra 300 ezer lejt végre kiutaltak a csikmegyei hadirokkantoknak

Májusig talán megkapják a hadirokkantok elmaradt illetményeik egy részét

Bukarest, április 7.

Az állam pénzügyi nehézségeit kétségkívül a hadirokkantok és a hadiözvegyek érezték meg a legsúlyosabban. A háború e szerencsétlen áldozatai talán a legmostohább bánásmódban részesültek. Ennek igazolására nem kell egyebet felhozni, minthogy például

a csikmegyei hadirokkantok és hadiözvegyek már tizenöt hónapja nem kapták meg illetményeiket.

Az elmúlt év januárjában kaptak utójára nyugdíjat, azóta még a százszázalékos rokkantakat sem fizették.

A minden támasz nélkül nycmorgó rokkantok és özvegyek egyetlen egy lehetőségét sem mulasztották el, hogy illetményeikhez valahogyan hozzájussanak. A legkisebb helyi hatóságától a bukaresti pénzügyminisztériumig minden követ megmozgattak.

Ennek az állandó kálvária-járásnak azonban semmi eredménye nem lett.

Vége ez év januárjában, a csikmegyei adóhivatalok megkezdték az illetmények kifizetését, de néhány nap mulva kide-

ha közben az ujság irányát nem változtatott volna. De sajnos, irányt változtatott és átment zsidógyűlölőnek.

Erre azután a barátunkat kipenderítették.

Ugyanis egy antiszemita mindenki hasznát tudja venni. Csupán maga az antiszemita nem.

Cuza is erre a törvényre építette a maga politikai állásfoglalását.

Egy antiszemita pártra és egy antiszemita vezérre tudniillik mindig szükség van. Nem az országnak, hanem a kormánynak. Mégpedig nem egyik vagy másik kormánynak, hanem minden egyes kormánynak.

Mert ha a kormány szabadszelleme, haladó, becsületes és rendet akar, akkor kénytelen üzenet kötni az antiszemita-kal, hogy csend legyen. Ha pedig nem veti meg a bizánci politikai eszközeit, akkor kénytelen velük üzenet kötni, hogy adott esetben rendezkedésre álljanak.

Valami geseft tehát mindig születik a dologból. S ezért Cuza nagyon jól kalkulált. Ötven éve hajtogatja egyfolytában a maga szóvirágait, melyek értelmi színvonalban alig maradnak modern operettek filozófiája alatt. S ezek az unalomig ismert bombasztok mégis elég erősek ahoz, hogy a víz színén tartsák. Egyetemi tanár lett, képviselő volt és maradt, nagy név a nagy nevek világában is.

Sőt a látszat azt mutatja, hogy csak ezután fog előremenni.

Az a következetesség ugyanis, amelyvel jelszavait fél évszázadon át forgatta, dus gyümölcsöket ígér teremni. Még néhány évvel ezelőtt groteszk és beteges

figurának számított csak a porondon. Ujabbán súlya egyre nő. Nem nevetik, hanem tapsolják. Már a kamarában. Nem intik le, hanem meghajolnak előtte.

Ma például azt a kiszólást kockáztatta meg, hogy a zsidó vallás becstelens.

Az efféle durva, alantas, kulturátlan usztítás a képviselőház nyelvezetében tilalmas dolog lenne. Ezért az egyik képviselő felugrott a helyéről és azt követelte az elnöktől, hogy Cuza utasítsa rendre.

Az elnök megtagadta a kérés teljesítését. Azaz közösséget vállalt a cuzai birálattal. A többség pedig, amelynek sorraiból az elnök kikérült, rokonszenvezőleg megtapsolta a gyűlölet mesterét.

A honatyák döntő majoritása — és a kormány majoritása is — tehát Cuza mellett áll. Bölcsességei sikert arattak. Szólamaik törvénynek fogadták el. A komikus elem, amelynek ötven éven át ura volt, rendszerré kezd válni. Uralkodó rendszerré.

A látszat azt mutatja, hogy zenitre ért. Ismételjük, a látszat.

Mert baráni lehet tőle, hogy úgy jár, mint néhai kollégám. Amíg a környezet, amelyben elhelyezkedett, liberális volt, addig elfért antiszemita. De amint maga a környezet lett antiszemita, ő uccára került.

A tények logikája efféle sejtet Cuza-nál is. Amíg kinevezték, addig ment a boltja. Számoltak vele, mint kuriozitással és machiavellista politikai eszközzel.

De ha a rendszer kisajátítja az ő programját, neki szegénynek nem marad egyéb hátra, mint utilaput kötni saját talpára.

(m. i.)

tán tudományos céljai voltak, miután pszichológus vagyok és így nem frivol kíváncsiság, vagy szórakozás vágya vezetett, amikor több száz nőnek szerelmes leveleket írtam és valamennyitől választást kértem.

Egy nagy kazettát vesz elő, amely tömve van a legkülönbözőbb színű levélpapírokon írt női levelekkel. A legrímitebb irástól kezdve a legintelligensebb vonásokig mindenfajta női írás képviselve van ebben a dobozban, amelyet Mr. Burbank féltékenyen őriz. Most kedvtelven turkál a sok levél között és közben a következőket mondja el:

— A legszebb eredményeket azokban az esetekben értem el, amikor arra hívatkoztam, hogy boldogtalan vagyok és az illető nőtől várok vigaszt és új életkedvet. Néhány esetben azt írtam, hogy reménytelennek látom a szerelmet és ezért vagyok boldogtalan, másoknak azt hazudtam, hogy súlyosan csalódtam egy nőben és már-már azt hittem, meggyűlölöm a női nemet, amikor megláttam a címzettet és ő lenne az egyetlen, aki feljuttatna tudni családodat. Elég élel fantáziám van és így nem is volt olyan nehéz ezeket a boldogtalansági okokat kitalálni.... Majdnem mindig megszántak azok a nők, akiknek ilyesmit írtam. Tapasztalatom szerint a legmegértőbbek ilyen tekintetben a szőke és fiatal nők, akik nem kívánják annyira a bókákat, mint a barnák és különösen az idősebbek, akikre viszont leginkább az hat, ha az ember a szépségét diéséri....

Ugy beszél a különböző fajta nőkről, mint egy gyűjteményben beskatulyázott különböző típusú lepkékről, vagy rovarokról. Minden emóció nélkül, tisztán a műgyűjtő, vagy a laboratóriumban dolgozó vegyész érdeklődésével osztályozza őket hajuk színe, vérmérsékletük és lelki összetételük szerint.

— Ha nem is szfinksz a nő, — magyarázza — mint ahogyan az ostoba férfiak állítják, annyi bizonyos, hogy a női psziché nem lehet egykönnyen kiismerni. — Így például voltak esetek, amikor az egyik nő éppen ellenkező módon reagált valamire, mint a másik. Van olyan, akinek a gyengédség kell, másik az erőszakosabb hangot szereti. Az erotikus célzásokra is a legkülönbözőbb módon reagálnak a nők. Megismerkedtem nem eggyel azok közül, akikkel leveleztem és azt merném mondani, hogy akik a személyes érintkezésben a legszemérmesebbnek látszanak, leveleikben szívesen használnak szabadabb hangot és ezzel könnyen tévedésbe ejtik a férfit. A szomorúság is nagyon hat a legtöbb nőre és aránylag kevesebb az olyan, aki a könnyed, tréfás hangot kedveli a férfi szerelmesleveleiben.

— Az egészen egyszerű nők sokkal őszintébbek leveleikben, mint az intelligensebbek, akik arra is sulyt helyeznek, hogy stílusban is szép legyen a levelük. A sok nő között, akikkel leveleztem, volt egyszerű cseléd és irónő és a tapasztalatom azt mutatja, hogy az egyszerűbb, kevésbé olvasott nők józanabban fogják fel a szerelem és a férfivel való kapcsolat kérdését, mint azok, akiknek az itélet és vágyait már erősen befolyásolják olvasmányaik és az a sok minden, amit a szerelem pszichológiájáról, a házasság válságáról s hasonló kérdésekről össze vissza hallanak....

TUDOMÁNYOS KUTATÁS-SZERELMES-LEVELEKKEL

A boldogtalan férfiakat mindig megszántja az örök Éva
Az egyszerű nő józanabban fogja fel a szerelmet
Egy angol diák balvégzetű kísérletei

Nagyon érdekes és ritka pszichológiai kísérletet folytatott egy angol egyetemi hallgató, aki majdnem ráfizetett erre a szokatlan tudományos kísérletre. Roberts Burbank fiatal egyetemi hallgatóról kiderült, hogy

több száz nőnek hasonló tartalmu szerelmeslevelet írt, formális szerelmi vallomásokot, amelyekben rajonkással emlékezett meg a címzett szépségéről s lelki gyengédségéről és szerelmének viszonzásáért könyörgött.

A tömeges szerelmes levelek titka valahogy a rendőrség tudomására jutott és Burbanknak meggyűlt a baja a hatósággal, mert azzal gyanúsították, hogy házasságzédelő, vagy legalább is meg akarja zsarolni a nőket, akiket elhalmoz szerelmes vallomásaival. A fiatal egyetemi hallgatónak csak nehezen sikerült be-

bizonyítani, hogy eszeágában sincs szel-hámoskodni, hanem a több száz szerelmes levéllel érdekes tudományos kísérletet folytat és a női lelkivilágot tanulmányozza.

Roberts Burbank mosolyogva beszél kalandjáról és az érdekes kísérletről.

— Lehet, hogy kissé fantasztikusnak látszik az az ötlet, amellyel kísérletemhez hozzáfogtam, — kezdi — de tisztában vagyok azzal, hogy csak ilyen módon férkőzhetem egész közel a női lélekhez. A célom az volt, hogy női pszichét minél alaposabban tanulmányozzam és azt hiszem, ez sikerült is ezeknek a leveleknek a segítségével. Csak azt sajnálom, hogy kísérletem a hatósági beavatkozás folytán most félbeszakadt, holott még sok érdekes tapasztalatot szerezhettem volna. Mindenekelőtt hangsúlyozni kívánom, hogy kísérletemnek tiszt-

Kormánybuktató harcba mennek a magyar szociáldemokraták

Károlyi miniszterelnök visszautasította a szociálisták memorandumát, mire a párt hadat izent a jelenlegi uralkodó rezsimnek — Alta'ános titkos választójogot, a hitbizományok megszüntetését és a földreformot követelik a szociálisták

Nem volt általános Budapesten az egy napos munkabeszünet

Budapest, április 7. A nyomdai munkásság tiltakozó sztrájkja maga után vonja a magyar főváros összes gyárainak huszonnégy órára való leállását. A budapesti gyári munkásság ugyanis ma délelőtt 11 órakor, a midőn a szociáldemokrata párt küldöttsége át akarta adni a gazdasági és politikai követeléseit tartalmazó és még jóval a Népszava betiltása előtt megfogalmazott memorandumát a kormánynak, fél órai csendes munkaleállással óhatjott kifejezést adni szolidaritásának. Ezt a szándékukat be is jelentették a gyártulajdonosoknak, akik azonban még szerdán este közölték a munkásaik bizalmi-ferijjaival, hogy

a félórás demonstratív munkaleállást nem engedélyezi, még pedig azon oknál fogva, mert attól tartanak, hogy ez a szimpátiástrájk rendbontást vonna maga után. Ezzel szemben azt ajánlották munkásaiknak, hogy csütörtökön egész nap be se jöjjenek az üzemekbe, amelyeket erre a napra a tulajdonosok lefognak zárni. A munkásság elfogadta ezt az ajánlatot és így

Budapest összes gyárüzemei és iparte-lepei csütörtökön ünnepi csendbe bo-rultak.

A huszonnégyórás tüntetésstrájk azonban nem jelent a munkásokra nézve külön-sebb hátrányt, amennyiben a tulajdono-sok eleve biztosították őket arról, hogy ez a munkabeszünet nem tekintendő kizárásnak.

A nyomdai munkásság sztrájkja egyéb-ként változatlanul tart és abban mind-ezideig semmi fordulat nem állott be. A lapkiadók ugyan megkezdték közvetett uton a tárgyalást a nyomdai szakszerve-zettel és szó van arról, hogy a lapok pént-eken már megjelennek, — ez azonban egyelőre csak óhaj. Kérdéses ugyanis, hogy a polgári lapoknál alkalmazott nyomdai munkások hajlandók-e addig dolgozni, amíg a kormány a Népszava betiltását vissza nem vonja.

Értesülésünk szerint

a kormány még hajlandó a betiltást úgy módosítani, hogy az ne szőljon bizony-talan időre.

Szerdán váratlanul áterjedt a nyom-dai munkások sztrájkja a budapesti áru-

mintavásár területére is, ahol mintegy kilencven munkás az előkészítő munkála-tonok dolgozott. Felbujtásra többen ab-bahagyták a munkát és a déli órákig öt-vennyolcan távoztak munkahelyükről. A vásárvezetőség intézkedett, hogy ezek helyére szükségmunkások álljanak be, a kiket azonban a sztrájkolók ugyancsak a munka abbahagyására akartak kény-szeríteni, sőt ennek során

a kivézenyelt karhatalmat is megtá-madták.

Az egyik sztrájkoló elkapta egy rendőr-nek a kirántott kardját, és eközben a saját kezét összevágta vele. Számos elő-állítást történt, de a munka itt most za-vartalanul folyik.

Csütörtökön reggelre sztrájk tört ki a Magyar Folyam és Tengerhajózási Társaságnál is, ahol a rakodómunkások be-szüntették a rakodást.

A közüzemeknél alkalmazott nagyszá-mu szociáldemokrata munkásság rokon-szenvét fejezte ki a nyomdai sztrájkolók-kal szemben, egyben azonban bejelentet-te, hogy a maga részéről nem csatlakoz-hatik a sztrájkhoz.

A ROSSZ EMÉSZTÉS ÁLDOZATAI!

Ha Ön étkezés után pár órára, vagy éjszaka gyomorfájdalmat érez, több, mint valószí-nű, hogy hyperchlorhidriában, vagyis gyo-morsavtúltengésben szenved. Semlegesítse fő-lős gyomorsavát, miáltal gyomorfajdalmi megszűnnek és emésztése normálissá válik. A Magnesia Bisurata évek óta a legjobban be-vált savellenes gyógyszer. Gyomorégés, gyo-morfeszültség, étvágytalanság és diszeptikus gyomorhajok esetén, mindig biztos gyógyu-lást hoz. Egy fél kávé kanálnyi Magnesia Bisurata kevés vízben feloldva, étkezés után vagy gyomorfajdalom esetén szedve, meg-gyózi Önt ezen gyógyszer meglepő hatásáról. Minden gyógyszerárban kapható. Egy kis üveg ára 75 lej.

jelenése után nyomban és békésen szét-oszlanak,

hogy rövidesen újra tömörüljenek.

Déli 12 óráig összesen 186 előállítás történt.

A Mester-uccában egy csapat ifjumun-kás közáporral megostromolta az elhaladó villamost. Az ablakokat betörték, több utast könnyebben megsebesítettek.

A rendőrség a suhancok közül többel letartóztatott.

Legutolsó jelentésünk így szól: A ko-ra délutáni órákban a főkapitányság te-lefonjelentést kapott a rendőri őrszemek-től, hogy

a Nagyköruton újabb tüntetés van.

Több száz főnyi ember gyűlt össze és kö-veteli hangosan a munkát és kenyeret. Tekintettel arra, hogy a rendőrségnek szigorú utasítása van minden urcai fel-vonulás megakadályozására, nagyobb ké-szültséget indítottak utána.

Sortüz Balmazújvároson

Keresztes-Fischer Ferenc belügymi-niszter a parlament folyósóján közölte a sajtóval, hogy

az országban teljes rend uralkodik.

A szociáldemokraták memorandumának átadásánál sehol sem volt tüntetés.

Későbbi, megerősített jelentés szerint

Balmazújvároson összeütközésre került a sor a tömeg és a csendőrség között.

A tömegből egyesek kövekkel dobáltak meg a csendőröket, mire azok sortüzet adtak.

A sortüznek egy halott áldozata van, sebesülés nem történt.

Budapest déli 2 órára az előállítottak száma 300-ra emelkedett.

A magyar főváros négyszáz gyárüzeme közül háromszázban rendesen folyik a munka, minthogy a munkások kijel-entették, hogy nem hajlandók a szim-pátiástrájkban résztvenni.

A leállt száz üzem nagyrésze vas- és gépgyár.

Károlyi miniszterelnök nem vette át a szociáldemokraták memorandumát...

Csütörtökön délelőtt váratlanul kitel-jesedett a harc, aminek kezdete a nyom-dászok sztrájkja, folytatása pedig a szo-ciáldemokrata tömegek erőteljes megmoz-dulása volt. Most már minden jel arra vall, hogy a szociáldemokrata párt ereje végső megfeszítését is latba veti a kor-mány ellen, amely merev cizárkozásával egyre inkább maga ellen hangolja a tö-megeket.

Délelőtt 11 órakor a Népszava szer-kesztőségében a szociáldemokrata párt vezetőségének néhány tagja értekezletet tartott. Elhatározták, hogy

küldöttségileg keresik fel a parlament épületében a miniszterelnököt s át-nyújtják neki azt a memorandumot, a melyben a párt politikai és társadalmi kikötéseit és követeléseit vázolja fel.

A küldöttség 80 tagból állott, amikor Peyer Károly és Weltner Jakab képviselő-k vezetésével elindult a parlament felé. Utközben azonban egyre többen es töb-ben csatlakoztak a menethez, úgy, hogy a köruton már 400 főnyi tömeg kísérte a két képviselőt.

A hangulat rövidesen izzóvá vált. A tö-meg tüntetni kezdett és hangosan kiálto-zott:

— Munkát és kenyeret!

A tüntetés hírére a főkapitányság nyomban intézkedett. Nagyobb rendőr-osztagok vonultak fel és álltak a tüntető-menet elébe. Amikor a felosztásra hi-vó parancs a karhatalmi osztagot vezető rendőrtiszt ajakáról elhangzott, Peyer Károly és Weltner Jakab képviselők a legelső nyilvános telefonállomásról fel-hívták a főkapitányságot.

Kérték, hogy a karhatalom vonuljon el a küldöttség útjából, mert a parla-ment elé készülő menet békés szán-dékokkal van ellátva s tartózkodni fog minden rendszavarástól.

Andrejka Károly főkapitányhelyettes azt válaszolta a képviselők kérésére, hogy a rendőrségnek szigorú parancsa van elnyomni minden urcai felvonásra, vagy tüntetésre irányuló hajlamot. Ismé-teltlen felszólítják tehát a tömeget, hogy oszljon szét, mert különben a rendőrség — parancsa szerint — erőteljesen fog fel-lépni.

Peyer közölte a tömeggel a főkapitány-ság izenetét, mire a tömeg nagy fegyel-mezettséget tanúsított és szétszórt. A nyolcvan tagú küldöttség részben gyalog, részben pedig villamoson folytatta útját a parlament felé, amelynek bejáratánál

újra összegyűltek. A küldöttségben a parla-menti szociáldemokrata frakció, a szak-szervezetek kiküldöttségei és számos vidéki kiküldött vett részt.

A bejelentés után Károlyi miniszterel-nök titkára utján közölte a küldöttséggel, hogy

csak néhány tagból álló delegációt haj-landó fogadni,

Erre a 80 tagú delegáció öt tagú bizott-ságot választott s ennek a bizottságnak tette feladatává, hogy a párt memoran-dumát a miniszterelnöknek átnyújtsa.

Károlyi Gyula gróf a kereskedelmi mi-niszterium tanácskozó termében fogadta a memorandum-bizottságot. Peyer beszélt néhány szót, aztán

a miniszterelnök közbevágtat s kijelen-tette, hogy mindaddig, amíg a szociál-demokrata párt ösztökélésére keletkez-tett szedő-sztrájk meg nem szűnik és a nyomdászok az egész vonalon fel nem veszik a munkát, a kormány nem haj-landó tárgyalni a párttal s a párt parla-menti tagjaival is csak mint parla-menti tagokkal kívánja fenntartani az összeköttetést. A kormánynak elhatáro-zott szándéka, hogy lelőri az ilyen rendszavaró és az ország közvéleményét nyugtalanító akciókat s éppen ezért a szociáldemokrata párt memorandumát sem veszi át.

Az ötös bizottság erre szó nélkül eltá-vozott. A parlament folyósóján Farkas szociáldemokrata képviselő kijelentette, hogy a kormány, illetve a miniszterelnök válasza „pökhendi” volt s az adott kör-ülmények között

a szociáldemokrata pártnak nem lehet más teendője, minthogy teljes crejével felveszi a feléje dobott kesztyűt és min-den rendelkezésére álló törvényes esz-közzel megkezdje az elkeseredett harcot a mai kormányzati rendszer ellen.

A pártvezetőség rövidesen meg is hozta az ilyen értelmű határozatot, kiegészítve azt azzal, hogy a kormány viselkedése következtében lehetetlen a békés kibonta-kozás s a mai uralkodó rezsim semmiféle garanciát sem nyújt arra, hogy az ország válságos helyzetében valami enyhülés áll-hasson be. Mindezekért a szociáldemokra-ta párt

az ország minden részében eljuttatja a közigazgatási hatóságokhoz azt a me-morandumot, amelyet a miniszterel-nök visszautasított s felhívja az ország népét az erőteljes küzdelemre az álta-lános titkos választójog alapján létre-

jövő parlament s az ebből a parlament-ből kialakuló új kormány érdekében.

Követeli a párt a hitbizományok meg-szüntetését, az általános birtokreformot és éles elítélő szavakat talál a csendőrség és a rendőrség viselkedésére.

ÁLLANDÓSULNAK AZ UCCAI TÜNTETÉSEK

Az idegesség és az izgatott hangulat az egész fővárosban érezhető. Az V., VI., VII. és VIII. kerületben, végig a nagy-köruton, a Váci-uccán és a Berliini téren mindenütt kisebb-nagyobb csoportok gyűlnek össze, aztán hamarosan felhang-zik a tüntető kiáltás:

— Munkát és kenyeret!

A rendőrség mindenütt nyomban köz-belep,

összetűzésre azonban nem igen kerül sor, mert a tüntetők a rendőrség meg-

Beterjesztették a javaslatot a nők egyenjogóságáról

Sikerrel jár a nőszövevények mozgalma

Bukarest, április 7. Pop Valér igazságügyminiszter a Ka-mara elé törvényjavaslatot terjesztett, a mely megszünteti a nők jogainak mai korlátozottságát és számukra is biztosítja mindazokat a jogokat a nagyrészt, amelyek a férfiakat megilletik.

A javaslat főbb pontjai közül figyel-met érdemel elsősorban az, amely ki-mondja, hogy

a házasság nem korlátozhatja a nők polgári joggyakorlatát.

A továbbiakban leszögezi a törvényja-vaslat, hogy harmadik személlyel szem-ben mindegyik házastárs önállóan felel.

Végül megváltoztatja a javaslat az ed-digi régi törvény több idevonatkozó szakaszát, ugyancsak a nők önállósága javára.

BRASSO „Modern Muzgó” Telefon 518	
Ma, csütörtökön Premier Német beszélő és éneklő operette	Következő világszenzációs superszágerünk
„WEEKEND IM PARADIES” Trude Berliner, Elsa Elster, Otto Walburg-al.	„SHANGHAI EXPRESS” Marlene Dietrich és Anna May Wong-al.

Huszonöt mai ötlet

1. A legrosszabb üzlet az eszmecsere. Ez sem más, mint cserekereskedelem. Az indiánusok is aranyért értéktelen üveggyöngyöt kaptak.
2. A közélet hangos kritikájával szemben az egyedüli jogos szájkosor az a tett, mely megszünteti a panaszok okát.
3. A büntető bíraskodás lehetetlen circulus vitiosus teremt. A büntető bíró csak akkor tudna igazságos ítéletet hozni, hogyha teljesen bele tudná magát élni a vádlott lelki állapotába, melyben a szerencsétlen bűnöző a cselekmény elkövetésekor volt. Amint viszont bele tudja a bíró élni magát ebbe a lelki állapotba, többé nem alkalmas bírónak, mert lezállt a bíró erkölcsi pedesztáljáról.
4. A hű emberek közül csak a nők szeretik a tükröt, — a közélet hű férfiak irtóznak tőle.
5. A politikai párt rendszerint bizonyos vonatkozásban kereskedelmi társaság is, mert szereti az üzletet. Csak hogy az társaság nem korlátolt felelősséggel, hanem felelőség nélküli korlátoltsággal.
6. Az ajánló levél, melyet befolyásos politikusok adnak közállásba törekvő pártfogoltjaiknak, nem más, mint a szolgálat megkezdése előtt előre kiállított szolgálati bizonyítvány, tehát sokszor valószínű okirathamisítás.
7. A divat a színvonalatlanságnak hízogó üzlet és az üzlet által behálózott színvonalatlanság terrorja.
8. A régi nemzeti tánc a fiatalság esztétikai találkozás volt, melynél a két nem ritmikus mozdulatokban hódolt az ezekkel kifejezhető harmónikus érzéseknek és emellett a nemzeti öntudatnak. A ma divatos táncainak célja: izzadni, sopányodni és feledni. Aki nem tudja feledni a sivatár müt akaraterő és élkítizés segítségével, visszaesik a pogánykorba, melyben a feledést csak az érzékek felkorbácsolása vagy eltompítása nyújtotta. Ezért táncol a szibériai paraszt és a dervis az önkivületig. Ma újra pogány időket élünk.
9. Körkérdezt intéztem ismerőseimhez: kérem tőlük 1932-re a házasság definícióját. A feleleteket ideírom:
A házasság egy emberpár szövetezése egymás életfogytigani bosszantására.
A házasság életfogytigani szolgálati szerződés, melynél a férj a kenyéradó, kinek azonban alkalmazottja: az asszony parancsol.
A házasság kölcsönös biztosítási szerződés, — a férjnek szabad nők zsarolása ellen, az asszonynak özvegyi ellátásra.
A házasság olyan aranyvaluta, melyről letérik az élet.
Nekem könnyű a definíció, mert én sohasem általánosítok és ezért ki merem mondani: a házasság életfogytigani boldogság.
10. A barátság egyetlen igazi próbaköve az érdekellentét. Ha ebben nem változtat szint, igazán barátság volt. Ha színt vált, akkor csak érdekközösség.
11. Az élet átértékelése a modern új valutaszabályokra:
A fájdalom és bánat teaurált arany, melyért az igazi megbecsülhetetlen lelki örömeiket lehet vásárolni.
A gond dubiózus követeléseinknek tétele, melyet a sors könyvében le kell írni az ellenérték behajthatatlansága címen.
A köznapi munka az aprópénz, melylyel napi szükségleteinket fedezzük. Csak réz vagy nikkel, melynek rendszeren nincs belértéke.
A hajhászott futó élvezet inflációs papírpénz, melyből egyet-kettőt legfeljebb kuriózzumnak teszünk el emlékül. Milliók vagy milliárdok vannak ráirva, pedig csak papírrongy fedezet nélkül.
12. Jóllakott emberek ünnepi lakoma után kedvesen értekeznek a diétáról. Hogyha éheznek, akinek a kezéből kiütötték a falatot, a diéta célszerű és egészséges voltáról értekezünk, — ütni fog. A békét is hangosabban dicsérik a győztesek, mint a kifosztott nemzetek.
13. A régi költőket patésnek, jósnak szokták nevezni. A modern költők annyiban hasonlítanak a jóshoz, hogy érthetetlenek, mint a dobonai jóslat.
14. A kritikusok rendszerint összetévesztik hivatásukat, itélő buáknak kellene lenniük, de rendszeren az ügyész szerepét töltik be.
15. Jó kritikus csak az lehet, ki önmagától is független tud maradni.
16. A cím csak jelentéktelen üzletek cégtáblája. Hiába írják a kis bolt fölé: áruház, hogyha a boltban semmit sem lehet kapni.
17. A magyar vas-nemzet, — kemény és ruganyos, csak hogy a vassa! mindig együtt jár a rozsdá. A rozsdá a cimkőség, mely kikezdi a legfinomabb acélt is, hogyha ki van téve a közélet egészségtelen kódének.
18. Az orosz SSR. új államfogalmat teremtett. Akik alapították, azt hűtek: népköztársaság. Pedig gép-köztársaság.
19. A hegyekből gyökereztül kitépelt

gyopár a falusi ablak cserepében felsőhajt: Pfüj, micsoda por! A páma a Grand Hotel halljában kesereg: Pfüj, micsoda cigarettafüst és sörszag... A paraszti kis virág az élőkő szalon nájájában hervadva is büszkélkedik: micsoda pompás sévres-i vázát vettek miattam... A vörös szegfü május 1-én a munkás gombja lyukában irigykedik: Ejnye, miért nem ott, annak a szép lánynak kebelén kell elfonnyadnom... Míg a másik vörös szegfü rászól: hagyj, miattunk van a parádé, mert mi vagyunk az eszme... A millieujéből kiszakított ember soha sem szokik bele a más leogóba, mert vagy elégedetlen, vagy képzelődik.

20. A háboruban elesett katona 1932-ben találkozik egyik bajtársával a paradicsomban: „Te boldog! — én elesem a háboruban — és nem tudom, miért?! — A másik szól: „Te boldog! — én túléltem a háborút — és nem tudom, miért?!“

21. Az irodalmi, művészeti és közéleti középszerűségek tartós sikereinek a titka csak a reklám. Aki mindennap látja a vetítésben kiírva: ODOL, — használja, — ha mindennap látja a vetítésben: Tungstram-lámpa — hát ezt vásárolja. Aki min-

dennap hallja valaki nevét, — hozzászokik ennek a senkinek alkotásaihoz és ezeket használja.

22. A maradiság és a haladás leszólása egyszerű tévedés. A gyökér és a mag rendeltetésének összetévesztése. Jaj, hogyha a maradiságot összetévesztik a termék mag — a haladást a gyökér rendeltetésével.

23. A tulzás megölje mindenek. A mérsékelt maradiság okos feuntartó elem, — a tulzott maradiság a jövő gyilkosa. Az okos haladás megvalósuló remények teremtője, a tulzott haladás b-cses alkotások destrualója. Csak hogy a közepet a legnagyobb utvesztő.

24. Az ifjuságnak mindig igazza van, — ezért világért sem szabad ulját állanunk. A mai ifjuság téves eszméinek következményei ellen ugyanez az ifjuság fog majd küzdeni — negyven-ötven eszlendős korában.

25. Nincs ragadóbb, mint az igazság. Ezért nem szeretik a hatalmasok. Nem mintha maguk is elkapnák, — ők eléggé izolálják magukat ellene, — de félnek, hogy járványszerű fellépését hatalmi szférájukban sem bírják megakasztani.

JANKOVICS MARCEL DR.

Furcsa szelforgatás a Patriá-nál, vagy

»A marosvásárhelyi szovjet«

A „demokratikus“ nemzeti parasztpárti lapnak nem tetszik a magas vízdijak elleni harc

Marosvásárhely, április 7.

A nemzeti-parasztpárt erdélyi hivatalosa, a Kolozsváron megjelenő Patria, az utóbbi időben nagy figyelmet szentel Marosvásárhelynek. Feltűnő figyelmet.

Feltűnő ez a figyelem különösen azért, mert a Patria azt az interimárbizottságot veszi védelmébe, amely éppen a nemzeti-parasztpárt lehangosabb megítélése szerint törvénytelen alakulat, hiszen alkotmányellenesen ültette a város nyakába az új kormányzati rendszer. Ez a politikai „felnemü-váltás“ azonban még elnézhető és bizonyos szempontból magyarázható is volna, ha a Patria, az erdélyi nemzetipárt erdélyi sajtóorgánuma, nem használna olyan kitételeket és beállításokat, amilyeneket a román lapok részéről általában már megszoktunk, azonban mindig és ismételtelen erősen csodálkozunk, ha ezt a hangot éppen a nemzetipárt részéről, vagy a Patria részéről is, halljuk.

A Patria kérdéses cikkének ez volt a címe: „A marosvásárhelyi szovjet!“ Tartalma pedig súlyos támadás Bernády György dr., Marosvásárhely volt és kétértelmű legnagyobb polgármestere ellen. Persze, még a Patriának is vannak elismerő szavai. Nem tagadja, hogy Marosvásárhelyből Bernády csinálta azt, ami ma, viszont hibájul rója fel, hogy a 35 ezer lelket számláló szegény város mindenképpen túlméretezte.

A „szovjeti tevékenység“ azonban nem ez, hanem az — a Patria szerint —

hogy Bernády összefogott Vancea dr.-ral, aki az Argetoianunál volt marosvásárhelyi küldöttséget vezetett és mindent elkövetett, hogy

a vízdijakat a városi interimárbizottság kedve és akarata ellenére leszállítsák.

Ennek érdekében nem irtóztak attól sem, hogy népgyűlésre hívják össze a lakosokat, sőt háromtagú ellenőrző bizottságot kívántak kiküldeni az interimárbizottság ülésére abból a célból, hogy szót emeljen a vízdijak kérdésében. A Patria arról is tud, hogy ebben az ügyben az interimárbizottság elnöke, Musca Peter városi főorvos és Bernády között mérges vita zajlott le.

Ez volna tehát az a bizonyos „szovjeti tevékenység“. Nem tagadjuk, hogy kisé megdöbbenett bennünket a Patria. Valahol fogalomzavar van. Mert ha ilyen az a „szovjet“, akkor az a „szovjet“ nem is olyan borzasztó, hiszen a polgárság érdekeiért küzd. Bizonyosak vagyunk abban hogy ez a marosvásárhelyi polgárság véleménye is, mert lám — annak ellenére, hogy legutóbb is két népgyűlést tiltottak be, sőt talán éppen ezért is, a polgárság egyre nagyobb szimpátiával figyeli Bernády és Vancea „szovjeti“ tevékenységét.

A Patriának nem nagyon sikerült az interimárbizottság mellé hangolni a polgárságot, viszont sikerült meghökkeníteni még a székely város nemzeti-parasztpárti politikai pártállású románjait is

Egyelőre csak részlegesen reformálják a munkásbiztosítást

Az erdélyi nyugbéres bányászokon akarnak elsősorban segíteni

Benyújtották a módosító javaslatot

A képviselőházban tegnap szétosztották a munkásbiztosítási törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, amelyet — tekintettel arra, hogy ugyancsak tegnap a törvényhozás ülészakát április 15-ig meghosszabbították, — minden valószínűség szerint még a jövő héten meg is szavazzák.

A javaslat, amelynek előzetes tárgyalását a képviselőház munkaügyi bizottsága kedden fejezte be,

az egész ország területére kiterjeszti a fennálló munkásbiztosítási törvény egyes rendelkezéseit.

Romániában ma három teljesen különböző munkásbiztosítási törvény van életben.

A régi királyságban és Besszarábiában az 1912-ben szentesített törvény, Erdélyben az 1907-es magyar törvény, Bukovinában meg éppen az 1887-88-beli osztrák törvény szabályozza a munkásbiztosítást.

A négy terület egyesítése óta többször megkísérelték, hogy ezen a helyzetet vál-

toztassanak, de a különös körülmények miatt ez még nem sikerült.

A társadalmi biztosításról szóló törvény, amelyet a munkásság már oly régen vár, elkészült és a népjóléti minisztériumban fekszik. Ez a törvény véglegesen egységesíti és teljesen újraszervezi a munkásbiztosítást, de a jelen ülészakon — több okból is — nem kerülhet egész terjedelmében a törvényhozás elé.

Azért mert:

1. Rövid az idő és nem lehet végezni ezzel a nagyfontosságú javaslattal.

2. A kormánynak az a szándéka, hogy mielőtt a parlament elé terjeszti a javaslatot, kikéri a munkaadók és munkások szervezeteinek a hozzájárulását, ami szintén jelentős időt vesz igénybe.

3. A súlyos gazdasági krízis miatt is várni kell még, mert ahog, hogy az új törvényt egész terjedelmében alkalmazni lehessen, új és nem jelentéktelen pénzterheket kell kivetni a munkaadókra és munkásokra egyaránt, ez az összeg közel félmilliárd lejt tesz ki.

Igy a kormány kénytelen a törvény fokozatos bevezetésével beérni, olyan mértékben, ahogyan azt a körülmények megengedik. Amikor a törvényt részlegesen meg fogják szavazni, a kormány ama nemzetközi kötelezettségének is eleget tesz, amelyet a genfi konvencióban a mult nyáron vállalt.

A legfőbb ok azonban, ami a törvény részleges megszavazását parancsolóan előírja,

az erdélyi nyugdíjas bányamunkások súlyos helyzete.

Az utolsó három évben a bányamunkásoknak mintegy hatvan százalékat nyugdíjazták és 1931 november óta nem kapták meg nyugdíjilletményeiket. A jelen javaslat

kiterjeszti az agkori és rokkantság esetére szóló kötelező biztosítást az egész ország területére.

Ebből a célból kiterjesztik a régi törvény rendelkezéseit és részben az erdélyi betegbiztosító pénztár egyes intézkedéseit az egész országra. Másrészt az 1912. évi regáti törvényben foglalt és a balesetekre vonatkozó járulékok összegét az erdélyi törvény szerint állapítják meg.

A munkaadókat részben tchermentesítik

az 1931 augusztus 10-iki törvény szakaszának módosításával. A balesetbiztosítási járulékokat, az erdélyi ítételek alapján, egyenlővé teszik.

A genfi munkakonvenció betartása céljából a régi királyságra és Besszarábiára is kiterjesztik a kereskedelmi alkalmazottak kötelező biztosítását. Bukovinára ugyanakkor kiterjesztik azokat az intézkedéseket, amelyek a biztosítások felügyeletére és ellenőrzésére szükségesek.

Az új törvény végül gondolt azokra a tisztviselőkre is, akik a munkásbiztosító pénztárak szolgálatában állanak és

a munkásbiztosító tisztviselőre ugyanazokat az intézkedéseket tartalmazza, mint a köztisztviselőkre nézve

anélkül azonban, hogy újabb anyagi terheket róna rájuk.

A javaslat, amely 24 szakaszból áll, a törvényhozó tanács 55. számú véleményezésével került a Ház elé.

14 hónap a katona-idő Csehszlovákiában

Prága, április 7.

Az általános leszerelési konferenciára való előkészületek közben nagy feltűnést keltett, hogy Csehszlovákia a hadsereg szolgálati idejét 2 évről 18 hónapra szálaltotta le. Most a hadügyminisztérium rendelkezése a szolgálati időt megint csökkentették, mégpedig 14 hónapra.

Meghalt József főherceg nővére

Budapest, április 7.

A Dunántul fekvő Alcsuton, József főherceg birtokán, szerdán reggel fél 9 órakor meghalt Lajos Fülöp Róbert orleansi herceg özvegye, született Mária Dorottya Amália főhercegnő, József főherceg nővére.

Az elhunyt fejedelmi hölgy a háború éveiben élénk résztvett a jótékony akciókban.

Az Ujpest-Nemzeti mérkőzés

eldöntetlenül végződött

Budapest, április 7.

Az Ujpest elsőosztályú profi futbalcsapata tegnap játszotta le meccsét a Nemzeti csapata ellen. A mérkőzés döntetlenül végződött. Gólarány 1:1 (1:1).

— Az árvíz elmosta a vajdahunyadi elárvasút. Vajdahunyadról jelentik: Míg hogy az áradások a közlekedést és a fogalmat teljesen megbénították, az április 6-ra és 9-re kitűzött vajdahunyadi állomás kirakó vásár megtartására semmi hatóság nincsen s ezért a primária intézkedett, hogy a vásárokat április 6-én, illetőleg 13-án tartassák meg.

Okkult tudományok és neopszichológia intézet
NAGYSZEBEN BERGGASSE 3.

SELMA SIGERUS-GÖLLNER

Öfelsége Mária királyné által kitüntetve, egy berlini okkult-társaság tiszteletbeli tagja

8 napig Brassóban

Kolostor-u. 36. I. em. az udvaron

Felvilágosítás és tanácsadás, grafológia, chiromantia, asztrológia és jövőbelátás alapján.

Betegségek megállapítása a szemből, gyógymagnetizmus és szuogesszió

KÉRJEN MINDENÜTT
KACKES SÜTEMÉNY GAGGEL VÉKNI KENYÉR

Hírek

Fecskék házikoszlón

Eddig legalább a fecskéknek volt jó dolguk. Bár sohasincs pénzük, ősszel a pátyaik Mekkájába, a Rivierára vagy Afrikába utazhattak s oda is a saját kinti acroplánjukon, s tavasszal, amikor itt ragyog már a nap és vidul a hafár, szépen visszarepülhettek és egy boldog gondtalan nyarat tölthettek el.

Most már nekik sem kedvez a konjunktúra. Március 16-án például egy csapat frakkos madárka megérkezik az ilfoomegyei Eforia-majorra, Dóci Lajos tanyájára s ott olyan elhelyezkednek, abban a hiszemben, hogy már nemcsak árkon, bokron, pámon és réven kerültek túl, hanem a tél hidegét, fagyán is. Az optimista, naiv madárkák. Nem tudják, hogy nálunk a legvadabb krízis van, s nemcsak a gazdaságban, hanem a természetben is. Tavaszra jöttek és telet kaptak. A két napi melegebb időt március 18-án erős havazás és fagy váltotta fel, ami két héten át tartott. Mit tegyenek, főkép pedig, mit egyenek a szegény fecskék? Kihez forduljanak, mikor a kormány még az inséges hegyvidékeknek sem juttat eleséget? Mi lesz velük? A repülőgépjüket zálogba csapják? Ki fog nekik, vagy arra felülni?

Az emberszív segített mégis a félelemben, aggodásban pihegő, dobogó madárközönségben. Ha az ágakon, földiken nincs még harapnivalójuk, hát majd keritnek a számukra. És a véletlen hozzásegítette őket a segítséghez. Micsoda szerencse, hogy a tanyai konyhán bőven a szóbbogár és a ház körül bőven a bocsószirok! Szeretik-e, fecskemadarak? Szeretik-e? Ugy szerették a szóbbokat és zsizsikeket, majd megették mind, s tán még most is eszik, bár azóta végre mégis megjött a tavasz, s vele a konjunktúra. Már tudniillik a madaraké. Az embereké még mindig gyötrelmes.

— HALALOS SZERENCSETLENSÉG A TEMESVÁRI RENDŐRSÉG UDVARÁN. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári rendőrszűzura udvarát a bankegyesület telkétől elválasztó kerítés falát napszamosok javították. Az alácsúszott vastag kőfal egyszerre irratott robajjal összedőlt és romjai alá temetkezett Szabó Miklós 32 éves és Dankó János 19 éves napszamosok. Mindkettőjüket súlyos sérülésekkel szállították be a kórházba, ahol Dankó néhány órai szenvedés után meghalt.

— TISZTÁZÓDOTT SZÁSZ ÖDÖN KORMÁNYFŐTANÁCSOS HALÁLÁNAK REJTÉLYE Budapestről jelentik: Amint már tegnap megírtuk, a budapesti rendőrség Szász Ödön nagykereskedő, kormányfőtanácsos rejtélyes halála ügyében kiszélesítette a nyomozást és annak során elrendelte a holttest felboncolását. A boncolás megtörtént és a orvosi vizsgálatok orvosszakértők megállapították, hogy Szász Ödönt tulajdonképpen tüdőgyulladás ütötte meg, bár szervezetében a lúminál mérgezés nyomai is kizárólag megállapíthatók. A rendőrség azonban a család tagjaival együtt bizonyosra veszi, hogy Szász Ödön az Orient-Ekspressz hálókosijában rosszullett közben tévedésből vette be nagyobb mennyiségű altatót, amely aztán hozzájárult ahhoz, hogy a tüdőgyulladás végzetes fordulatot vegyen. Szász Ödön holttestének eltemetésére egyébként az ügyészség már megadta a temetési engedélyt.

Yorck tábornok

az új nagy Ufa-sláger, a német történelem nagy alakjáról.

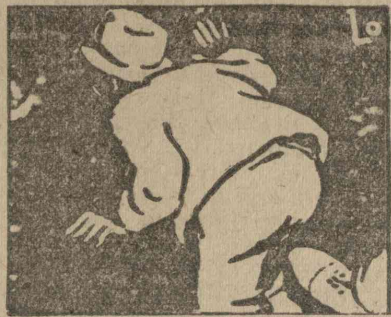
— EGY KECSKÉRŐL KÉT BORT... Temesvári tudósítónk jelenti: Sira Miklós ház- tulajdonos a Szilágyi-utcán levő faterlepi bérbe adta Molnár Jánosnének. Hogy a ház- bért mindenképpen biztosítsa, követelését be- és tábláztatta Molnárné ingatlanára. Később a telket másodsorú bérbeadta Hegedűs Sándornak és Papp Ferencnek. A bér fejében pedig 75.000 lejre felvették a költséget. A különös üzletből többszörös bonyodalmak származtak, amelyek azzal végződtek, hogy Molnárné sikasztás, másik két bérlelője pedig csalás miatt tett ellene bünvádi feljelentést. Az élelmes telektulajdonos a rendőrség letartóztatása és átadta az ügyészségnek.

— BRASSÓ VÁROSA A HADSEREGNEK ADJA A FERDINÁND-KASZÁRNYÁT ÉS NAGYOBB TELKET KAP ERTE. Bukarestből jelentik, hogy a képviselőházban szétosztották azt a törvény-tervezetet, amellyel a hadügyminisztérium Brassó városának adja egyik katonai gyakorlóterét, viszont a város a hadseregnek cédálja a tulajdonát képező I. Ferdinánd-kaszárnyát. A javaslat két szakaszról áll és még a hét folyamán meg fogják azt megszavazni.

— KÉT UJABB ÖNGYILKOSSÁG TEMESVÁRON. Temesvári tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjszaka két öngyilkos szállították kórházba. Az egyik Sipos Györgyné 29 éves román asszony, aki nagymennyiségű aszpirint vett be. A másik Anka Helén 42 éves CFR takarítónő, aki sósavból és jódtinktúrából készült keveréssel mérgezte meg magát. Mindkettőjük állapota igen súlyos.

— ÉLETFÖGYTGLANI FEVYHÁZRA ÍTELTEK EGY REI.DÖRT. Aradról jelentik: Az itteni törvényszék ma életfogytiglani fegyházra ítélte Serb Tódor, volt közrendőrt, aki a múlt évben, a Maros partján meggyilkolta Hermann Matei tutajest. Érdekes volt az ítélet indokolása, amely hangsúlyozta, hogy a gyilkost azért ítélte életfogytiglani fegyházra, mert Romániában nincs halálbüntetés.

Dicc a 30-ik emeleten

Kohn, Grün és Schwartz egy newyorki felhőkarcoló-szálloda negyvenötödik emeletén közös szobában laknak. Egyszer együtt jönnek haza s mondják nekik, hogy a lift elromlott. Megindulnak gyakorlat a rengeteg lépcsőn, azzal, hogy amíg feljutnak, vicekkel fogják elütni az időt. Már a harmincadik emeleten vannak, amikor észreveszik, hogy ez a szemtelen Schwartz még egy viccet se mondott. Ráripakodnak:

— Micsoda disznóság! Mi kiadjuk itt az agyunkat és te még egyetlen viccet se mondtál.

— Na várjatok, — mondja keserűen Schwartz — mindjárt mondom egyet. — Lent felejtettem a szoba-kulcsot.

— UJ ELNÖKÖT VALASZTOTT A MAGYAR PÁRT TORDAI TAGOZATA. Tudósítónk jelenti: A tordai magyarpárti igazgatóság legutóbbi közgyűlésén betöltötte a Lőrinczy Dénes esperes lemondásával megüresedett elnöki széket és megválasztotta az új tisztikart. A gyűlésen a kolozsvári központi vezetőség képviselőjében megjelent Inczedy-Joksmann Ödön ügyvezető alelnök és Szabó Béni kamarai képviselő. A gyűlést dr. Bozánzy András alelnök nyitotta meg. Üdvözölve a megjelent vendégeket, vázolta a romániai magyar kisebbség szomorú helyzetét, amelyet napról napra még inkább megnehezítenei igyekezzenek s kitért azokra a vádakra, amelyekkel a pártot minduntalan illetik és azokra a törekvésekre, amelyek a párt újjászervezését sürgetik. Beszédét azzal fejezte be, hogy a párt, bár sok támadás érte magyar részről is, felemelt fővel tekinthet vissza az elmúlt időkre, mert igyekezett mindig becsületesen szolgálni a magyar érdekeket. Utána dr. Dézi Olivér jegyző felolvasta az intézőbizottság által kijelölt új tisztikar és választmány névsorát. E jelölés szerint, amelyet a közgyűlés egyhangyán lelkesedéssel fogadott el, a párt új elnöke, dr. Gáll Miklós, tordai ügyvéd lett, míg a lemondott elnököt: Lőrinczy Dénes esperes, a párttagozat érdemei elismerésül — örökös díszelnöknek választotta meg. Szabó Béni kamarai képviselő szólalt fel, utána Tolmácsolta a brassómegyei székely és eszégó testvérek üdvözlését, majd beszámolt a magyarpárti képviselők parlamenti tevékenységéről. Ismertette azokat az iparosságot érdeklő és érintő törvényeket, amelyek már érvénybe léptek, illetve most vannak tárgyalás alatt, rámutatott azok hibáira, hátrányaira és ismertette azt, hogy mennyiben sikerült a törvényeken módosításokat elérni. A nagy

Yorck tábornok

kortörténet Poroszország nagy idejéből, a Napoleoni szabadságharc korából.

tetszéssel fogadott beszámoló-beszéd után Inczedy-Joksmann Ödön tolmácsolta a központi vezetőség üdvözlését, majd nagyhatású beszédet mondott, a Magyar Párt céljairól küzdelméről. Rámutatott arra, hogy a Magyar Párt nem érdekcsoportok szövetsége, hanem az egész romániai magyarság egy szívből-lelkben való összedobbanása, az egész magyar kisebbség köpetelő és védekező tömörítése. Fejtette azokat a káros rombolásokat, amelyeket a világháború az emberek lelkiéletében végzett és a mai viszonyokat, a mohácsi vész utáni időkhöz hasonlította. Beszédét még a fiataliságról, annak küzdelmes életéről fejtette meg, annak káros voltát, hogy az emberek ma nem csak nemzetiség, hanem vallás szerint is tagozódnak. A gyűlést társasbéd követte.

Goethe — a festő

Minden idők egyik legnagyobb hatású szellemóriása, Goethe Farkas János, weimari miniszter, nemcsak a költők fejedelme volt. Mint tudós, gondolkodó, esztétikus, műbíró, orvos, rendező és festőművész, egyformán nagy hatást gyakorolt korára és követőire. A mai olvasó mély csodálattal merül el a tudományos (növénytan, földtan, vegytan, anatómiai, stb.), buvárkodásairól szóló feljegyzésekben és bámulva látja, hogy ez a látnoki gondolkodó mennyire előttejárt a hosszú szunnyadozóskorban éppen csak ébredező korának. Goethe olyan dolgokat sejt és próbál megmagyarázni, amiket a modern tudomány csak sok évtizeddel, 1832-ben bekövetkezett halála után tárt fel.

Egyedül Lionardo da Vinci gigászi sokoldalúságával lehet összemérni a weimari költőfejedelm munkásságát. Egyik sem volt meddő polihisztor. Alkotók voltak működésük valamennyi területén és a tudomány éppen úgy a hősei közé sorozza Goethét, mint Lionardót. Páratlan és mindig mélyen szántó sokoldalúságát teremtő zsenijén kívül hosszú (1749—1832.) és hatalmasan gazdag, derült, nyugalmas élete is elősegítette.

Az olvasót azonban valószínűleg jobban érdekli Goethe művészi működése. Nem volt műkedvelő a szó mai értelmében, aki csupán üres óráiban festeget jól-rosszul. Művészi képességei már korán megnyilatkoztak. Ifjúságában nem is íróknak készült, hanem művészeknek. Szülővárosában, a Majna melletti Frankfurtban, először rézmetszéssel foglalkozott. A rézmetszésnek abban az időben becsült, nagy művészei voltak. Később is, amikor már világszerte csodált költőként kormányozta a kis weimari fejedelemséget, nagy szeretettel rajzolt és festegetett, ha csak tehette.

Különösen első olaszországi útjának volt nagy szerepe művészi egyénisége kialakulásában, noha akkor már jelentékeny irodalmi sikerek álltak mögötte. A reneszánsz csodálatos emlékeinek talán azóta sem volt ihletettebb csodálójuk. Tapasztalatai, amiket ezen az útn szerzett, frissen és elevenen elkísérték későbbi aggkoráig s emléküik lépten-nyomon felbukkan műveiben.

Olaszországi útjáról készült vázlatkönyvei telistele vannak hangulatos, finom vízfestményekkel és rajzokkal. Meglepő e közel másfél század előtt papírra veletl festményeknek szinte maian friss hangulata és modern technikája. Beszédes bizonyossága annak, hogy Goethe nemcsak a költészetben és tudományban, hanem a művészetben is jócskán előtte járt korának. A friss, színes, vázlatos és hangulatterelő festési mód, amelyet a modern művészet fogadott el, már Goethe vázlatkönyvében is élénk bukkann. A német művésztörténelem Goethet, mint festőt is, nevezetes alakjai közé sorozta.

Faust költője tehát ihletett művész volt az ecsetnek és a rajzónak is. De ugyancsak előjárt egy más művészi téren is, amely ma már hatalmasan kifejlődött, de akkor bizony még csak gyermekcipőben járt. Mint a weimari hercegi színház intendantsza, szívesen tervezett díszleteket és jelmezeket. A fennmaradt tervek ékesszólóan beszélnek Goethe nagy szakértelméről, művészi intuíciójáról és alapos kortörténelmi ismereteiről. Ugyszintén az egykori feljegyzések is nagy elragadtatással írnak az általa tervezett és rendezett előadásokról. Mindenesetre Goethe kifogyhatatlan energiájának és teremtőképének bizonyítéka, hogy államférfi, költő és tudományos elfoglaltsága mellett ilyesmire is volt kedve és ideje.

Goethe elkésett óriása volt a reneszánsz nagy táborának, amely Shakespeare-rel, Michel Angelóval, Leonardóval, Cervantes Sávdróval, Danteval, Boccaccióval Galileivel és Giordano Brundóval ajándékozta meg az emberiséget. Hogy a többi ne is említsük. Ki tudja, lesz-e még egy ilyen gazdag korszaka az emberiségnek?

* ERDÉLYI TÖRTÉNETE. Irta dr. Jancsó rendezte Gyallay Domokos. Az erdélyi mabenedek. A szerző utasításai szerint kiadásra gyar szellemi élet a maga elárvultságában nagyon nélkülözött Erdély tüzetesebb történetét. Dr. Jancsó Benedek történetíró munkássága nem szorul méltatásra. Nemcsak tudós volt ő, hanem bölcs a szó legnemesebb értelmében. Ez a magyar bölcsesség hatja át minden munkáját. A könyv ára 80 lej és a Brassói Lapok könyvosztályában kapható.

Yorck tábornok a hősök eszményképe.

* KÖSZÖNET. A brassói római katolikus egyházközség vezetősége hálás szívvel mond köszönetet boldogult Bisztricsányi Gyula barátainak, akik elhunyt bajtársuk temetése alkalmából a római katolikus szegény gyermekek fűlsegítésére 600 lej juttattak a plebánia hivatalhoz. (c)

Póstarablás Budapesten

Budapest, április 7.

A budapesti rendőrség újabb póstarablás ügyében vezette be a nyomozást. Csütörtökre virradó éjjel, egyelőre még ismeretlen tettesek betörték a Királyhágó-utcában levő 115. számú pósthivatalba és teljesen kifosztották a hivatali helyiséget.

Megállapítás szerint a betörők készpénzt csak 152 pengőt találtak, elvitték azonban a postafiók egész bélyegkészletét, amely több ezer értéket tesz ki.

A rendőrség, jelentésünk szerint már nyomában van a tetteseknek.

Támadások tüzeiben a sajtóügyi államtitkár

Bukarest, április 7.

A Kamara délelőtti ülése meglehetősen viharos volt, mert az ellenzéki pártok szinte pergőtűzét zúdították Pangalra, a sajtóügyi alminiszterre. A hangulatot Dimitriu liberális fűtötte fel. Napirend előtt válaszolt Jorga miniszterelnöknek, aki a liberálisok kormányellenes támadását lekicsinyelte. Dimitriu kikérte magának ezt a hangot. Szerinte

a liberálisok támadása mindig alapos, komoly és veszedelmes.

Napirenden ugyanis Dimitriu kezdte a vitát. Pártja nevében kijelentette, hogy a légügyi alminiszterség felállítását, amiről szó van, alkotmányellenes.

A kormány halomszámra termeli ki az alminiszterségeket, olyanokat is, amikre semmi szükség nincsen.

Nem tudja például, hogy miért tették meg Pangalt sajtóügyi alminiszternek. Talán azért, hogy zsarolási botrányperők középpontjába kerüljön? Erre igazán nincs szüksége az országnak.

Trancu-Jasi is csatlakozik Dimitriushoz. Kérdi, hogy Pangal miért nem mondott már le, amikor a közvélemény kétségkívül ezt várja tőle?

Trifu azzal vádolja Pangalt, hogy milliókat adott egy kisinevi lap alapítására, azaz nem adta oda a milliókat, csak felvette s aztán szétosztották egymás közt.

Pangal védekezni akar, de olyan kiabálás és zugás kezdődik, hogy sokáig nem tud szóhoz jutni. Mindössze annyit tud elmondani, hogy az ellene felsorakoztatott vádak alaptalanok és rosszindulatúak.

A kisinevi lapalapítással kapcsolatban teljesen törvényesen járt el és nem igaz az, hogy pénzt adott újságíróknak csak azért, hogy támadják Averescut, mert ő Averescut tiszta és nagy hazafinak tartja. Erre újabb hatalmas zaj keletkezik, amit elcsendesülése után az a szóváltás zár le, amely Otetelesanu és Pangal között hullámszerűen tovább.

A légügyi alminiszterség felállításáról szóló és napirenden levő javaslat ügyében azonban nem történik semmi lényeges.

—Itt említjük meg, hogy Pangal alminiszter javaslatot készített egy újságírói és egy diplomáciai főiskola felállításáról.

— Maros megyei hírek. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A szerdáról-csütörtökre virradó éjszaka eddig még meg nem állapított okokból kifolyólag kigyúladt az itteni Weiszberger-féle bombagyár. A lángok rendkívül gyorsan terjedtek és a gyárépület jelentős részét elhamvasztották. A kár meghaladja a száz ezer lejt. — A marosvásárhelyi Tábla ma helybenhagyta Hegyi Ferenc és Hajdu József diményházi legények 15—15 napos büntetését, amelyet a törvényszék mért rájuk vetélytársuk, Fehér János megkéselése miatt. Ugyancsak helybenhagyta a Tábla Bőjte András radnóti gazda háromnapos büntetését, amelyet lopásért kapott. — Még a múlt évben történt, hogy Hlinka József madéfalvi lakos ittas állapotban tért haza és emiatt felesége nem akart neki vacsorát adni. Hlinka dühében az asszonyra borított a lámpát, majd, amikor annak ruhája tüzet fogott, még egy üveg benzint is ráöntött. A szerencsétlen asszony belehalt sérüléseibe és halála előtt férje ellen vallott. A törvényszék öt évi fegyházra ítélte a brutális férjet, akinek ügyét ma tárgyalta másodfokon a marosvásárhelyi Tábla, amely felmentette. Az ítélet jogerős, mert az ügyész nem felebbezett.

Április 7, 8, 9, 10 és 11-én

a brassói

Astra-Mozgóban

— **IDŐJÁRÁSJELENTÉS** Budapest-ről jelentik: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint nyugat felől hűvösebb időjárás továbbterjedése, délen valamivel derültebb, északon még felhősebb idő várható, esetleg futó esőkel.

— **Általános leépítés a marosvásárhelyi bankokban.** Tudósítónk jelenti: A küszöbön álló konverzió máris borzasztó formában érezteti hatását a marosvásárhelyi bankokban. A forgalom igen erősen megcsappant és ilyenformán a bankok is kénytelenek tisztviselőik létszámában jelentékeny leépítéseket keresztülvinni. — Április elsején a székely főváros három legnagyobb bankja részletesen kellemetlen meglepetésben tisztviselőit. A három bank tíz tisztviselőt bocsátott el pár havi végkielégítéssel. A marosvásárhelyi magántisztviselők a legnagyobb aggálllyal néznek a további leépítések elé.

— **TÖMEGHATÁS — TURÓSLEPÉNY-NYEL.** Egy kabaré a berlini Kurfürstendammon a következő ígérettel csalogatja az embereket:

„A kávéhoz annyi süteményt kap, amennyit akarl!”

Ha ez se vonz! — Hisz ez már majdnem olyasféle, mint: Itt a családok kávéit is főzhetnek!

Ha a járókelőnek a céduláskát lopva a kezébe csusztatják, azt gondolja:

— Ahá, meztelen táncosnők, ópiumbarlang, hazárdklub... Vagy ugye?! Kalács! Jóllakhatsz, agyontömheted magad és gyerekeidet.

Ez talán az idők jele? Az egyszerűséghez való visszatérés? Kabaré, annyit, turós, mákos és almás lepénykével, amennyit önök akarnak. — Utána szódabikarbóna, ingyen.

A táplálómennyiség, mint főszám, főattrakció. Itt is „tömeghatásra” való törekvés. Ilyen az idők. Az ember a pénzért megint valami kézzelfoghatót akar kapni. Sok sütemény, mint árleszállítás. A jó öreg Schillernek hajfűrtje, az érzékösség és az almáslepény diadalmaskodnak „Grillroomok” és a párisi vendéglők fölött.

— **SZORUL A HUOK A KISPESTI GYILKOSOK NYAKA KÖRÜL.** Budapest-ről jelentik: Még mindenkinek élénk emlékezetében él az a kegyetlen gyilkosság, amelynek áldozata Lukács Béla kispesti vendéglős volt, akit néhány beteges hajlamu fiatalember agyonütött és kirabolt. A gyilkosok közül kettőt halálra, többeket pedig hosszabb fegyházbüntetésre ítélte a honvédtörvényszék, amelynek illetékessége alá tartoztak. — Ugyükben most pönteken, április 8-án lesz a felelősségi tárgyalás a honvédtörvényszék előtt, amelynek ítélete elé mindenütt nagy várakozással tekintenek.

— **Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsucsuhurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztítsanak.** Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a **Ferenc József viz** lázzal járó fertőző betegségeknél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

★ **BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE** a háziasszonyok öröme. Bővített kiadása 254 oldal, többszáz konyha- és tészta-receptet tartalmaz. Ára félvászonkötésben 130 lej. Csak ezt fogadjja el, mert minden könyvkereskedésben és újságelárusítónál kapható. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától.

Arisztid a vonaton

Arisztid panaszkodik, hogy nagyon rosszul utazott, mert menet-iránnyal szemben ült.

— Hát miért nem kérted meg a szembenülőt, hogy cseréljen veled helyet? — kérdezi Tasziló.

Mire Arisztid báván: — Igen, de nem ült velem szemben senki.

— **EL AKARTA ÉGETNI A FELESÉGÉT EGY PRÁGAI ZENÉSZ.** Prágából jelentik: Letartóztatták Kubal Vencel zikovi zenészt, mert azzal gyanúsítják, hogy feleségét leöntötte spiritusszal és aztán meggyújtotta. Az asszonyt mult hó 24-én szállították be súlyos égési sebekkel a kórházba és kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy öngyilkosságot akart elkövetni. Később azonban szüleinek kijelentette, hogy férje akarta őt ilyen módon meggyilkolni. Kubal egyelőre konokul tagad.

† **A GLÓRIA SPORTEGYESÜLET** a közönség szíves tudomására hozza, hogy **Wilhim Ferenc** vezetése alatt megnyitotta birkózó és bokszoló szakosztályát. Beiratkozni le-

het minden szerdán este 8 órakor az egyesületnek a Fehér Bányás vendéglőben levő klubhelyiségében.

★ **HALALOS FAJDAIMAKAT** szüntett meg a legradikálisabban Amerika 13 millió betegénél a „Sloan's Liniment.” Ez a világhírű gyógyszer azonnal megszüntet minden fájdalmat a tagokban és csuklóknál, az ilyen gyulladásos testrészek gyógyulását siettet, ha a gyógyszerrel bekeni. Különösen reumások használják biztos eredménnyel. Más fájdalomknál is, pl. a nyakszirt, vállak, kézcsuklóknál előforduló nyilalások, ugyszintén a hidegtől megmerevedett fájó tagoknál, zúzódásoknál, hámlásnál, a „Sloan's Liniment” páratlan biztonsággal gyógyít. (be)

— **A Tutsek-nővérek a bukaresti stúdióban.** Tutsek Ilonka és Piroška opera- és hangversenyénekesnők, akiknek a brassói filharmonikusok által nemrég rendezett estélyen oly nagy és meleg ünneplésben volt részük, e hó 11-én, a bukaresti rádió stúdiójában fognak szerepelni. A bájos ikernővérek Cornelius, Bach, Langini, Cherubin, Hermann és Schumann kompozícióiból fognak duettek énekelni. A bukaresti vendégszerelés után, melynek előreláthatólag szép sikere lesz, hír szerint, közelebb a budapesti rádió stúdiójában is hangversenyt rendeznek.

— **NAGYKERESKEDŐKNEK MINŐSÍTETÉK A JUHPASZTOROKAT AZ ADÓZÁS-NÁL** Nagyszébenből jelentik: Szomorú, fáradt deputáció jelent meg a napokban az itteni prefektúrán: szebenmegyei pásztorok voltak, akik elpanaszolták, hogy az adóztatásnál, szigorúan a törvényt alkalmazva, nagykereskedőknek minősítették őket és tisztesre emelték az adójukat. A szerencsétlen pásztorok elpanaszolták, hogy még ha összes juhaikat is eladnák, akkor sem tudnák kifizetni azt a rengeteg adót és illetéket, amit a nyakukba sóztak. A küldöttség kérte a prefektust, hogy a nyilván tévedésen alapuló minősítést semmisítse meg.

— **ERKÖLCSTELLEN MERÉNYLETET KÖVETEK EL A „KONSTANZA” HAJÓN EGY PALSZTINÁBA KIRÁNDULÓ TIZENHÉTÉVES LEÁNY ELLEN.** Konstancából jelentik: Bestiális merényletet követett el a „Kasztanza” nevű román hajón alkalmazott egyik pincér, Marin Taflou, egy Hosanna Wurmszi nevű tizenhétéves feltűnően szép leányon, aki egy nagyobb kirándulótársasággal Palesztina felé hajózott. A gőzös a Földközi tengeren nagy viharba került és a társaság, amely addig a fedélzeten tartózkodott, szétszéledt, mindenki igyekezett védett helyre, a társalgóba, vagy a kajütökbe menekülni. Hosanna Wurmszi is a kajütje felé botorkált, amikor hirtelen elszédült és összeesett. Marin Taflou pincér, aki az utazás első napjától kezdve kivetette szemét a leányra és most is mellette settenkedett, hamarosan ott

termett, felkapta az eszméletlen leányt és a saját fülkéjébe vitte. Odabent leveleket kezdett mezelelni és erőszakot követett el a szerencsétlen teremtésen. Eközben Hosanna Wurmszi magához tért és, amidőn a marcona kinézésű, megvadult pincért maga mellett látta, segítségért kezdett sikoltozni. A nagy viharzugas ellenére is meghallották a segélykérést, betörték a kabin ajtaját és a leány elhagyhatta a bestiális merénylője fülkéjét. Természetesen azonnal jelentette az esetet a hajó kapitányának, aki most, hogy a „Konstanza” visszatért a román partokra, átadta a pincért a hatóságoknak.

— **Előadás a világválságról a bukaresti Pax-körben.** Bukarestből jelentik: Az itteni Pax-klubban érdekes előadást tartott dr. Geréb János a mai világválságról. Geréb kijelentette, hogy a polgári rend összeomlóban van, de a szocialista elgondolás sem nyújt jobbat. Az előadás a közönség élénk figyelemmel kísértte.

— **ÁPRILIS 20-IG KIFIZETIK A BRASSÓ-MEGYEI HADIROKANTAK HATÁRLÉKAIT.** A rokkantegylet kerületi vezetőségének közbenjárására a brassói pénzügyigazgatóság intézkedett, hogy a hadirokkantak, árva- és özvegyek január, február és március havi nyugdíjjarandóságát április 20-ig kifizessék. A kifizetésekre a megye területén is intézkedés történt.

— **Marosvásárhelyi maximális árak.** Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi városi intérimár bizottság a következő maximális árakat állapította meg április 1. óta: Malomnál: barnaliszt kg. 4, félbarna buzaliszt 5, fehér buzaliszt 5,50, rozs liszt 3, kukoricaliszt 3 lej. Kereskedők-nél: barnaliszt kilónként 4,50, félbarna buzaliszt 5,50, fehér buzaliszt 6,50, rozs liszt 4, kukoricaliszt 4 lej. Kenyérárak: fekete kenyér kg. 4, félbarna 6,50, fehér kenyér 7,50. — Marhahus kg. 14, szopó borju 18, juhhus 12, sertés hus 19, sertés-karaj 20, szalonna 25, hárj 27, zsir 29 lej. Bányahus 20—22 lej, kg. Kristály cukor kg. 29, kockacukor 31, porcukor 30 lej. — Egy vaggon búkkfa I. osztály 4200, II. oszt. 3500, házhoz szállítva I. oszt. 4600, II. oszt. 3900 lej. Száz kg. aprított fa haszállítva I. oszt. 60, II. oszt. 54. Az intérimárbizottság ezenkívül a vendéglői szállodai, fürdő és halárakat is maximálta.

Jó tanács!

Ha utazik és **valutát vesz** Első utja legyen „**HERMES**” Menetjegyiroda és Pénzváltóüzlet Brassó, Kolostor-utca 3.

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Írta: **ORBOK ATTILA**

— **Hát én bevallom,** — sugta a plébános — amikor először láttam meg, hogy valóságos próba-manzell, meg, hogy festi az ajkát, aztán ugyancsak bokorugró szoknyája van, bizony, bevallom őszintén, kicsit megijedtem...

— **No, de elmúlt az első ijedtség, ugye főtisztelendő uram?** — kérdezte mosolygva a nagyaszonny.

— **Meghiszem azt, hogy elmúlt.** Nem vagyok híve a mai bolond divatnak, azt talán mondanom sem kell... Osztom a püspök ur véleményét... De ha a rövid hajjal annyi ész, a rövid szoknyával annyi jószág, az ajakszírral annyi kedves-ség jutna ki mindenkinek, amennyi ebben a Suzyben van, hát szégyenleném pap létemre kimondani, üsse a kő, maradjon a divat olyan, amilyen... És ami a legfurcsább, — éppen tegnap este gondolkoztam el rajta, — ezt a kis Suzy-t nem is tudom elképzelni más külsővel, mint amilyen...

Még tovább beszélgettek volna, de jött a bárónő a leányával s a két gavallérral. Nagy reverenciával köszöntötték őket. Suzy megesókolta Izabellát, a bárónővel pedig kezét fogott. A plébános ur rögtön uzsonnához ültette a társaságot, a melyet nagyon megvárakoztatott a méltóságos főispán. De mindig utolsónak szokott érkezni mindenüvé s ő volt rendszerint az első, aki elment.

A préhász előtt hosszú kecskelábu asztalon volt terítve és Sára asszony szolgálta fel a lakomának beillő uzsonnát, a hideg sülteték, porhanyos linzi sütemény, kompót.

A bárónő megmerevedve ült Vannayé mellett az asztalfőn s a nagyaszonny, aki megérezte, hogy ellenszenvet váltott ki belőle a párizsi leány, szándékosan reá terelte a beszélgetést:

— **Kissé szelebudri az az én kis hujgom.** De nem csodálom, mert hiszen is-

merem az életét. Tizenöt esztendőskorában már egészen árva volt, az anyja rokonainak gondjaira bízva... Csupa művészemberek...

— **Igen, hallottam, táncosnő volt az anyja s bizony a táncosnők... Párizsban...**

— **Nem, kedves Eszter — vágott a szavába keményen a szelid öreg asszony, aki megérezte, hogy mit akar mondani a főispán, — nem táncosnő volt az anyja. Hanem az állami konzervatórium drámai iskolájának növendéke... És egy államvasuti mérnök leánya... A fiatal szininövendék beleszeretett Berczellybe és hozzáment feleségül, a szülei akarata ellenére... Berczelly tizenöt évvel idősebb volt, azért nem akarták hozzáadni a leányt... Nagyon boldog házasság volt, annyira boldog, hogy amikor öt-hat év előtt Berczellyné meghalt, férje buskomor lett és utána pusztult...**

— **Nagy tragédia, — mondta Eszter bárónő, — de a kislánynon szerencsére nem sok nyomot hagyott... Mondhatom, nagyon pajzán. Tulságosan az... Nem zárdában nőtt fel, az bizonyos...**

Ebben a pillanatban az asztal másik végén élénk vita keletkezett a fiatalok között és Vannayé aggódva figyelt oda, mert nagyon bántotta, hogy Suzy megdöbbséget nyíltságával, eredetiségével és a magyar vidék egész életfelfogásába ütő közö ellentétes elveivel könnyen kihívhatja maga ellen a megbotránkozást annál is inkább, mert irigyléreméltóan csinos és eszes volt s váratlanul nagyon jó helyzetbe került, hiszen a nagyaszonny gyermekének tekintette. Az emberek pedig sok mindent meg tudnak bocsátani, de a más szerencséséjét a legnehezebben. Nem volt titok, hogy Vannayé teljesen szívébe fogadta a kis hujgát, már foglalkoztatta jövője, hiszen maga mellett akarta tartani, esetleg úgy férjhez adni, hogy akkor sem szakadjon el tőle, tehát

fontos volt, hogy Monostor és környékének közvéleménye pálcát ne törjön feje felett s a házasulandó ifjak szemében olyan jelentős jó hírnév csorbát ne szenvedjen. Valóságos anyai aggodalmak lepték meg az öreg asszonyt, aki megérezte, hogy a bárónő leányának veszedelmes konkurencsét látja Suzy-ben.

Lám Jancsi elmesélte Várda legújabb nagy szenzációját, hogy egy ügyvéd leánya megszökött a vendégszerelői társulat bonvivánt-jával. A csinos színész megkérte a leány kezét, a szülők tudni sem akartak róla. Aznap, amikor a társulat visszautazott Budapestre, a leány is eltűnt. Persze, az apa utánuk utazott a legelső vonattal, de három napig nem bírt rájuk akadni. Amikor végre aztán megtalálta őket, a Hűvösvölgyben, egy kis villában, mit tehetett egyebet, mint hogy apai áldását adta a fiatal párra...

A bárónő belevágott az elbeszélésbe: — **Magának mindig ilyen merész témái vannak, Jancsi. Egy dolog bizonyos, nem úgy nevelték azt a leányt, ahogy kellett volna...**

— **Bocsánat bárónő, az eset olyan, a milyenről már az összes jelenlévő leányok éppen eleget olvastak regényekben. Csak egy bakfis van a társaságban, Magduska... Fogadjunk, hogy Court Mahler összes műveit ismeri... No, meg Coletől is egyet-kettőt... Igaz-e, Magdus?**

Asra (Apolló) Mozzó BRASSÓ.

Április 7-étől, csütörtöktől fut

YORCK tábornok

Poroszország 1812-beli sorsdöntő eseményeinek legmarkánsabb alakja, nagy tábornokot Werner Krauss, a legnagyobb német színész alakítja, aki hatalmas művészetével, elevenen érzékelteti azt a megrázó lelki harcot, amelyben a York tábornok vívott népe és hazája érdekében, azt a lelki harcot, amelyben a tábornok a kötelessége, hűsége, katonai fegyelmel, kíméje és saját felfogásával, a józan ész parancsával és lázadó bajtársaival, valamint ellentállással Oroszország csatlósáival szemben. Tanui vagyunk egy nagy ember nagy harcainak. Legmagasabb művészi akarástól fűtve, a film alkotói használnák a művészet és technika minden eszközét arra, hogy a történelmi eseményeket minél hűbben ragaszkodva, maradandó műremeket alkossanak ezzel kiváló filmmel.

A zugó árvizet tulharsogja a kétségbeesés jajkiáltása

Az inséges Máramarosban fellázadtak a parasztlak az árviz pusztításai nyomán

Teljesen megbénult Erdélyben a közlekedés

Az Erdélyszerte pusztító árviz, ahelyett, hogy csökkent volna, most még elementárisabb erővel tombol, mint eddig. A vasúti forgalom rendes menete úgyszólván egész Erdélyben megakadt. Szatmárról például hétfőtől csak úgy lehetett Brassóba eljutni, hogy le kellett utazni Aradra és Temesvárra és onnan, Bukaresten át kellett visszakerülni Erdélybe. Ma már a Kolozsvár-Bukaresti fővonalon is zavarok mutatkoznak, a közlekedés ezen a szakaszon is megszakadt és átszállásokkal bonyolódik le. A vasúti forgalomban beállt zavarok természetesen maguk után vonták a postai forgalom fennakadását is. Ezrével fekszenek egyes állomásokon az elakadt levelek.

Súlyos kihatása van a tomboló árvíznek a lakosság élelmézésére. Vannak vidékek, amelyeken valóságos éhínség pusztít, így például Máramarosban, ahol e miatt kisebb lázongások törtek ki. Az árvízszújtotta tömegek elkeseredésének éle a hatóságok ellen irányul, amelyek nem gondoskodtak idejekorán a katasztrófa elhárításáról és hagyták a túl összes következményeit ránk szabadulni.

A mai és tegnapi nap eseményeiről alábbi tudósításaink számolnak be:

Súlyosbodott a katasztrófa

Arad rendkívül nehéz órákat él át. — Tegnap délután fél ötkor

a Maros Mikelaka községnél áttörte az Arad-temesvári vasúti vonalat

Mikelaka községet teljesen víz alá borított. Ma tovább nőtt a Maros vízállása és a város területén elsősorban a várat fenyegeti. A helyzetet rendkívül megnehezíti, hogy

a munkanélküliek nem akarnak a menési munkálatokban résztvenni és a szabadságolások miatt a katonaság

sem nélkülözheti az embereit. A városi tanács ma rendkívüli ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a régi magyar szakértőket hívják meg a katasztrófa elhárítására. Egyesek azt javasolták, hogy Magyarország felé engedjék át a vizet, tekintettel arra azonban, hogy ebből súlyos diplomáciai bonyodalmak származhatnak, eddig még döntést nem hoztak. A legfenyegetettebb helyzetben a villanygyár van és kérdéses, hogy ma éjszaka lesz-e villanyszolgáltatás Aradon. Arad felé vonat nem jár, a város el van zárva a világtól.

Jelentések a Székelyföldről

nyosmenti községekkel összekötő országút.

Komoly veszedelem fenyegette a Sármas-tordai földgázvezetéket is Egerbegy közelében. A fővezetéket ugyanis itten az Aranyos hidja közelében fektették le s az áradás most a talajt kimosva, a gázvezeték csövet elgörbítette, de szerencsére nem rombolta össze s így a gázszolgáltatást nem akadályozta meg.

Tordán egy hid éppen akkor omlott össze, amikor egy szerelőmunkás haladt rajta keresztül. A munkás nyomtalanul eltűnt a szennyes hullámokban.

VISSZAFELE FOLYIK A CSERNA-PATAK VIZE

Déva, április hó 7.

A Maros hunyadmegyei szakaszának áradása miatt Haró, Marossolymos és még számos község víz alatt áll.

Ar hullámszik Vajdahunyad piacán is, ahol a legtöbb üzlet víz alá került. Marosillye és Déva között az országút víz alá került és emiatt minden forgalom megszűnt.

Déván a Görögváros területe változott tengerre és a Maros hullámaival visszanyomott Cserna-patak vize annyira megduzzadt, hogy az aradi országotat is félméter magasságban öntötte el. Az állandóan növekedő áradat a dévai villamosműveket és a katolikus templom belsejét is elöntötte.

Zendülés Felsővisón az árviz miatt

Bukarest, április 7.

A belügyminisztériumhoz érkezett táv-irati jelentés szerint

a marosmegyei Felsővisón lázadás tört ki a Visó áradása miatt.

A megáradt patak pusztításai a rettenetes nyoroban élő lakosság között olyan nagy elkeseredést váltott ki, hogy

megtámadták a hatóságok fejeit és véresre verték a papot, a tanítót, a csendőrpáncsnokot, az adóvégrehajtót és az állomásfőnököt,

akkor a feldühödött néphangulat felelőssé tett az árvizkatasztrófiáért

A lázadás további részletei szerint mintegy 300 paraszt nyomult be a jegyző lakásába és véresre verte amiatt, mert nem tett idejében intézkedéseket a gátak megerősítésére. A jegyző a csendőrszere menekült, családja pedig elhagyta Felsővisót. Ugyancsak súlyosan megverték Pap Gábor elemi iskolai igazgatót, Codrea-Nutu lelkész pedig szintén kényszerült elhagyni a községet.

Jellemző a parasztlak elkeseredésére, hogy amikor a csendőrség fellépett ellenük,

megverték Nedelea csendőralisztiát és Veres János közcsendőrt is.

Az összetűzés során nyolc parasztot tartóztattak le, akiket azonban a tömeg izgatott és fenyegető hangulatára való te-

kintettel hamarosan szabadon bocsátottak.

BÁNSÁGI KÖZSÉGEK VIZ ALATT

Temesvári tudósítónk jelentése szerint a Bega-csatorna vize is annyira megszapordított, hogy Öregfalva, Magyarszentmárton, Ótelek és Aurélháza határát az áradás elöntötte. A hatóságok elrendelték, hogy az árvizet szivattyúgépek segítségével vezessék át az Ó-Béga holt-medrébe. A bánsági áradás eddig körülbelül 60-70 millió lej kárt okozott.

Magyarországra is átnyul az árvizveszély

Békéscsaba, április 7.

Az Erdély felől jövő vonatok az árviz miatt ma nem érkeztek meg Békéscsabára. Az árviz különben a magyarországi vonatközlekedésben is rendkívüli fennakadást okozott. A gyomai Köröshidnál a személyszállító vonatok csak átszállással bonyolíthatják le a forgalmat.

Szerdán éjszaka az Orient-expressz vonatok Budapest-Szeged-Békéscsaba kerülő út-irányon közlekedtek.

Egyébként Körösy, Békésmegye főispánja kijelentette, hogy, bár az árvizveszedelem nem jelent közvetlen veszélyt a magyar területekre, mégis szükségesnek tartja, hogy a kormány diplomáciai úton figyelmeztesse a bukaresti kormányt, hogy a Körös-folyók román területen lévő gátjait emeltesse magasabbra, nehogy az árvizveszély évente megismétlődjék.

Forum Mozdó
Brassó

Április 9-étől
szombattól

Április 9-étől
szombattól

Sláger!

Országos premier!

Sláger!

A német filmgyártás remeke ez a film, melyet mindenkinek látnia kell:

„Az én Lipótom”

100%-os német beszélőfilm. L'Arronge híres népszínműve nyomán.

Főszerepben a német filmművészet legkiválóbb reprezentánsai:

Gustav Fröhlich, Max Adalbert, Hermann Thimig, Harald Paulsen, Camilla Spira, Lucie Englisch

Monopol Inwex-film, Bukarest.

Legujabb EMELKA-zsurnál.

Naponként előadások 5, 7 és 9 órai kezdettel, vasárnap és ünnepnapokon: d. e. 11 órakor nagy matinéelőadás, d. u. 3, 5, 7, 9 órakor rendes előadások

Választani sem lehet többé ingyen

Már a puszkatus munkáját is a néppel akarják megfizettetni

Csikmegeye prefektusa kiróttá a községekre a tavalyi parlamenti választás karhatalmi költségeit

Bukarest, április 7.

Csikmegeye egyik magyarpárti képviselője a napokban igen érdekes, lényegében megdöbbenő és ennek ellenére is bizonyos szempontból nagyon humoros ügyben kísérelte meg orvoslást keresni a csikmegeyei községeknél. Egyelőre még nem tudjuk pontosan megállapítani, hogy Csikmegeye határain túlmenően miről is van szó. Országos jellegű-e az a rendelet, amit nyilván a belügyminisztérium utasítása nyomán Dinu Stolojan csikmegeyei prefektus csak kötelességszerűen tovább adott, vagy talán éppen Csikban született meg ez a „zseniális” ötlet, amin politikai körökben bizonyára jól mulatnak. A baj csak az, hogy

a csiki községek mai nyomoruságos helyzetükben nem igen tudják értékelni a „helyzet humorát” s bizony nem nevetnek a prefektusi rendeleten,

hanem inkább nagyon elkeseredtek. Arról van szó, hogy Dinu Stolojan csikmegeyei prefektus 3000-1932 szám alatt

utasította mind az 59 csikmegeyei község elöljáróságát, hogy a tavalyi országgyűlési választások alkalmával a karhatalmi igénybevétele folytán felmerült költségeket haladéktalanul fizessék be.

Tessék csak megérteni jól, hogy miről van szó. A legutóbbi választásokat egyáltalában nem lehet a „tisztá” jelzővel

megfizetni. A kormány mindenképpen győzni akart, elővette tehát a régi és bevált liberális módszereket.

Különösen a Székelyföldön uralkodott a csendőrterror.

Nem lett volna karhatalomra szükség sehol, ha engedik oda szavazni a népet, a hová akar. De éppen ezt nem akarták s így aztán megömték a Székelyföldet karhatalommal. Példának csak a csikszépvízi kerületet hozzuk fel, ahol a karhatalom kiadásai 11 ezer lejt emésztettek fel.

A székelyek nem kértek karhatalmat s nem örültek neki, ami természetesen érthető is. De nem is volt szükségük rá, mert megtartották volna ők a rendet karhatalom nélkül is. És most, — hát nem humoros? — velük akarják megfizettetni azt, hogy a csendőrök taszigálták, elfogták, megkínzózták, terrorizálták őket!

Páll Gábor képviselő eljárt ebben az ügyben az illetékeseknél, de azt a felvilágosítást kapta, hogy

„nagyon nehéz ebben az ügyben orvoslást nyújtani.”

Mi azonban ennek ellenére sem kételkedtünk abban, hogy amennyiben az ügy a belügyminiszter elé kerül, hát — Argetoianu kacag egyet a kétségkívül „zseniális” ötleten és megemmisíti ezt a rendeletet. Elvégre mindennek van határa, még az általában nagyon durva politikai tréfacsinálásnak is.

Felborulóban a japán — kínai fegyverszünet

Sanghaj, április hó 7.

A japán-kínai konfliktus elsimitására Sanghajban megindított újabb béketárgyalások ma aggasztó fordulatot vettek. A japánok ugyanis azt szerették volna elérni, hogy az eddigi megállapodásokat tekintsék véglegeseknek és nem akar határozott terminust adni arra, hogy csapatait mikor vonja vissza.

Az újabb japán taktikázás miatt a nankingi kormány már

utasítást adott a Sanghajban tárgyaló kínai delegációnak, hogy a japánokkal szemben helyezkedjék a merev elutasítás álláspontjára.

Minden jel arra mutat tehát, hogy a sanghaji fegyverszüneti tárgyalások rövidesen megszakadnak és az ellenfelek újból megkezdik az ellenségeskedést. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy a kínai és japán frontvonalakon nagy csapatösszevonásokat hajtottak végre és az állásokat újból megerősítették.

Atszervezik a diplomáciai kart

Bukarest, április 7.

A diplomáciai karban jelentős átszervezésre készülnek. Ezzel kapcsolatban a külügyminisztériumban úgy tudják, hogy Cadere-t, az eddigi belügyminisztériumi vezértitkárt, diplomáciai szolgálatba osztják be. Helyét a sziguranca élén vagy Marinescu bukaresti rendőrprefektus, vagy Cristescu, Cadere eddigi helyettese kapja meg.

A diplomáciai kar átszervezésével kapcsolatban említjük meg, hogy a külügyminisztérium cáfolja azt a hírt, amely szerint Titulescu lemondott volna londoni követi állásáról. Ezzel szemben szó van Tasca berlini követ leváltásáról.

A fogak csunya lerakódása

A legszörnyűbb arca tiszta elkelentül. A száj kollektív szaga visszataszítólag hat. Mindkét szépségükből néha már egyszeri használat után megszűnt a csodásan üdítő Chlorodont-fogpép. Használat után a fogak gyönyörű elefántcsont fényt nyernek, még az oldalukon is, különösen, ha egyben az egész szerkesztett fogazott sörtejjű Chlorodont-fogkefével használjuk. A fogkefék közötti, a száj rossz szagát okozó rothadó ételmaradékokat teljesen eltávolítja. Problája először egy tubussal meg. Chlorodont-fogpép, fogkefé és szájvíz mindenütt kaphatók. Valódiak csakis a kék-fehér-zöld csomagolásban „Chlorodont” felirással.

Ifjuság

TAVASZ

Zsendülő fű,
új tüzek, léngok,
ragyogó szemű
bátor lányok.
Tavasz.
Vidám hangok,
ujjongó élet,
pompa, fény, kacaj
ujra éled.
Szikrázó napfény,

gőzölgő sár,
éles, vad,
tüzes sugár.
Diadalmas, erős
dobbanó léptek,
rügöző fák,
harsogó tavasz;
s a sarkon
éhes gyermek áll...

Vulkán.

MARKOVITS EDITH

A tükör

Kínai mese

Egy falusi paraszt hosszabb üzleti utra készülődött a több napi járóföldre levő városba. Amikor feleségétől elbucuzott, megkérdezte tőle, hogy mit is hozzon neki ajándékba. Az asszony diszes fésűt kért és magyarázni akarván, hogy milyen alakú legyen, az alkonyba borult égboltra mutatott, ahol éppen akkor tünt fel a növekvő hold karosu sarlója.

A paraszt elutazott és jónéhány nap múlva megérkezett az idegen városba. Lebonyolította összes teendőit, hosszas utánjárással eladta portékáját, megvásárolt mindent, amire gazdaságában és a ház körül szüksége volt és csak akkor jutott észébe feleségének tett ígérete, mikor már éppen hazafelé indult volna. Belépett tehát egy nagy üzletbe, amely asszonyi sziveket megörvendezett mindenféle holmival volt tele. A közben eltelt hosszú idő alatt azonban teljesen elszállt fejéből, hogy mit is kívánt a felesége. Csak annyit tudott mondani az előzőkeny kereskedőnek, hogy az ajándéknak olyan

alakja legyen, mint a holdnak.

— Ez osakis tükör lehet, — mondta a kereskedő, amint pillantása ráesett az ablakon benevető teliholdra.

— Bizonyára az lesz, — mondotta megkönnyebbülten a paraszt — hiszen tükre még nem volt soha életében.

Megvásárolta a csillogó kerek tükört és elégedetten indult hazafelé. Átadta a tükört feleségének, de az asszony, aki eddig még nem látott tükört, bepillantott, szörnyen elrémült és sirva szaladt az édesanyjához.

— Miért sírsz? — kérdezte az anya.

— Mert a férjem egy idegen asszonyt hozott a házhoz, — mondta sirdogálva a feleség.

— Mutasd csak! — szolt az anya és belenézett a tükörbe. Azután vigasztalóan fordult kétségbeesett leányához:

— Hogyan is sírhatsz emiatt? Ettől ugyan ne félj, hiszen ez egy igen öreg rancosképű, csunya öregasszony!

Mityi Matyi esete Jónással

Mityi Matyi már egy órája nézte Jónást, a vizilovat.

Jónás a medencében hűsölt. Jól érezhette magát a vízben, mert csak az orra hegyét dugta ki belőle s a két szemgubóját. Figyelte Matyi urfit, mert ismerte a híret. Gondolta, valami huncutságon töri az urfi a fejét.

Matyi pedig csak nézte Jónással a farkaszemet. Végre feltűnt a Jónás ápolójának is a dolog.

— Mit tetszik nézni már egy óra hosszat Jónást? — kérdezte.

— Várok, — felelte Matyi kitérően.

— Mire vár az urfi?

— Hogy tüsszentsen. Mert kíváncsi vagyok, milyen nagyot tüsszenthet Jónás koma akkor ménkü nagy orral, meg szájjal?

— Mért tüsszentsene? Nem náthás.

— Pedig csudálom, — felelte Matyi urfi, — mert ebben a szeszélyes áprilisban örökösen a hideg vízben hűsölni, csuda, hogy nátha nélkül megusza valaki, még ha Jónásnak is hívják.

— Szokva van az ahhoz, — legyintett az úr.

Végre belátta Matyi, hogy hiába vár.

— Na, Jónás koma, mosolygott nagy ravaszul, — fogsz te tüsszentseni nátha nélkül is.

Ugyanakkor pedig Jónás ezt gondolta:

— Sejtem, urfi, hogy valami huncutságon töröd a fejed, de engem be nem csapsz.

Matyi urfi azonban hozzálátott terve kiviteléhez.

Elment a fűszerboltba, vett két zsemlyét. Az egyiket ketté vágta, kiszedte a belét s a béle helyett megtöltötte paprikával és borsal.

Mikor így felkészült, visszament Jónáshoz, a medence szélére állott s nagyártatlan ábrázattal kezdte falatozni a zsemlyéjét.

Jónás kezdett pislogni. Látszott rajta, szeretne ő is zsemlyét enni. Matyi családkeül dobott is neki egy falatot.

Jónás bekapta, de látszott rajta, hogy keveseli.

— Kell még? — mutatta neki Matyi a másik zsemlyét. Azt, amelyik paprikával és borsal volt töltve.

Jónás pedig csak tátotta a száját. Akkora szája volt, mint egy kisebb fajta kapu. Matyi célzott s egyenesen a szájába dobta a zsemlyét Jónásnak.

— Ha-ha-ha-hapci! — tüsszentett Jónás a paprikától, meg a borsból. Akkorát tüsszentett, hogy felért egy záporosóvel. Matyit pedig a tüsszentés fürgetege a levegőbe kapta s zsupsz, beleesett a medencébe, egyenesen Jónás mellé.

Jónás pedig elégedetten pislogott, mikor látta, hogy pórul járt Matyi.

— Te is vízben, én is vízben, — gondolta kárörvendezve, — kvittek vagyunk, urfi.

Azóta is kerüli Matyi urfi Jónásnak még csak a tájékát is.

—ő.

VÁRNI

(Az emberiség nagy, dühöngő átka: várni!)

... A holnap tán jobb lesz,
mint a ma.

De addig mennyit kell
reményben élni;

ülni, állni,

szenvedni, félni,

dacolva küzdeni,

lángolni, dühöngni,

bele nem nyugodni a mába!

... Teheletlenül várni, várni...
s ha holnap sem jön,
hát tovább is
daccal,
göggel, kinnal, jajjal
várni,
Remény-vesztetten újra hívó sorba
állni.

Idővájta sebektől vérezve
tisztá fájdalommal,
fogcsikorgatva,
alázattal
várni... várni... várni!

Nagyvárad.

FEKETE FERENC

A sógorok

A puli, a spicc és az uszkar egy városban laktak.

A puli a csósz kutyája volt, a spicc a jegyző, az uszkar pedig a földbirtokosé.

A városban szigorú ebzárlat volt akkor, a kutyákat egész nap zárva kellett tartani.

Egyik nap a spicc elszabadult s minthogy a cseléd nyitva felejtette a kis kapuajtót, usgyi neki, kiugrott az ajtón és futóral Kedve szerint kiszaladta magát.

Mikor már hazafelé tartott, az uraság portája előtt találkozott a bakter kutyájával, a pulival, aki aznap ugyancsak valamiféle huncutsággal az utcára szökött.

A két kutya, hogy így hirtelen szembe találkozott egymással, pillanatra megállt, a szórét felborzolta s miután ósrégi kutya-etikett szerint illedelmesen körülszaglászta egymást, a spicc megszólalt:

— Ki kutyája vagy, sógor?

A puli vicserogva felelte:

— A csósz kutyája vagyok, sógor.

A spicc gunyosan huzogatta a szája szélét:

— Na, meg is látszik a bundádon, sógor.

Olyan kócos, lucskos vagy, mint a madár-ijesztő.

A puli megsértődött:

— Könnyen beszélsz te, sógor. Téged minden nap fürdetnek, kefélnek. Csak azért tartanak hogy simogassanak. De én dolgozom, sógor. A gazdámval együtt keresem a kenyeremet. De te csak a napot lopod.

A spicc füle olyan hegyes lett, mint a tű:

— Hogy én a napot lopom? Te meg paraszt vagy, sógor!

A puli begörbítette az oldalát s úgy forgott a spicc körül:

— Ha nem hallgatsz, leharapom a füledet, sógor!

A spicc meg a puli körül forgott:

— Ha még egyet szólsz, megeszlek, sógor! Azzal nekiugrott a pulinak, a puli megragadta a spicet; aztán se sógor, se koma, úgy meghempergette, hogy a bundája csupa sár volt. Csak úgy csöpögött róla a hólé.

A spicc vonított, a puli morgott. Azonban

szalad ám az uszkar, az uraság kutyája. Szép, orozslánosra nyirott szőre volt, a hátán meg melegítő kabát ékeskedett s mikor megérkezett a harcterre, délcegen kihuzta magát és ő is belehorkantott a két bajtárs dolgába:

— Ki kutyája vagy, sógor? — kérdezte hetykén a spicctől.

A spicc panaszosan felelte:

— A jegyző kutyája vagyok, sógor! De az a bundás paraszt úgy kiszabta a köpönyegemet, hogy csupa lyuk az egész.

Az uszkar a puli felé fordult:

— Miért bántottad ezt a spiccet, sógor?

A puli megvetéssel nézett a köpönyeges uszkarra, aztár rászólt:

— Menj a szemem elől, sógor, mert ha még egyet szólsz, leveszem rólad a köpönyegedet, sógor!

Az uszkar hátrafelé kapart:

— Az enyémet, sógor?

— A tiédet, sógor!

A spicc az uszkar felé vakkantott:

— Spicpd meg, sógor!

A három kutya egyszerre ugrott egymásnak, aztán se koma, se sógor, úgy meghempergették egymást, hogy az uszkarról már a felöltő is leszakadt.

Még tovább is birkóztak volna, de a dombon megjelent a kutyapécér kocsija s mielőtt a sógorok magukhoz térhettek volna, mindenkinek a nyakában volt a hurok és nyikk, nyekk, már bent is voltak a pecér kocsijában.

Itt nagyon megijedt a három sógor és égre-földre esküdöztek, hogy, ha kiszabadulnak, hát a jövőben igen jó barátok lesznek és nem csinálnak többet bolondot soha. De hiába volt a fogadkozásuk, mert ebbe a pecér is beleszólt és másnap kivégezte őket.

Ezt a kis történetet a mi öreg házörző komondorunk mesélte nekem és a végén hozzátette, hogy — mióta ez a dolog történt, azóta mondják az emberek egymásnak, amikor a cselekedetüket megbánják, hogy: késő bánat eb gondolat.

EZ VAGYOK EN

Elhagyott, árva sziv

vagyok csak én.

Bánatos szem,

örökké sirni kész,

Csak ez, csak ez vagyok én!

Lenézett senki...

Bujkáló hegyi patak...

Céltalan csermely,

Munkaelküli nehézség,

Bánatom másnak szégyene...

Csak ez vagyok,

Csak ilyen vagyok én!

Székeljudvarhely.

P. BODÓ LÁSZLÓ, ifju-munkás.

Rejtőző

SZÓREJTVÉNY

Fogel Helén, Ujváros.

lengyel, khasa ség

ü
piros barna

Léb Ernő, Palotailva.

P P P P P

o o o o o
o o o o o os

Imreh Gábor, Nagyborosnyó.

a a t
a

Penkala Királykő

Mózes Mária, Szilágysomlyó.

Sugár, festmény
elme

TTT
T az mén

Brach Ilonka, Nagykároly.

1/8
a

fő a ének om

Megfejtések

A március hó 27-én megjelent mellékletünk „Fejtőző”-jének helyes megfejtése:

Keresztrejtvény: Függetlenül: Kalerala, Baal, Adon, halad, nubia, Patagon, tetanus, iránt, tanok, dal, aki, zóó, Hozsánna, való.

Vízszintesen: Nazarenusok, Abaffy, Dávid, Athén, katafalk, kanyarog, ohó, aozta, Knut, rázák, feltámadás, int.

Szórejtvény: Feltámadunk, ibolya, számvevő, börtön.

Rejtett nevek: Arany, ezüst, ólom, ón, vas, réz, bronz, acél, cin, higany.

Egyenlőrejtvény: Portugália.

Nagyrészt helyes megfejtést küldtek be: Szép Annus és Balás Béla, Corvin Viktor,

Ambrus Rózi, Égető Albert, Rosenberg Tibor, (A vezetékneved hol van?) Magda, Petke

Ede, Maknics Mária és Ladó Lajos, Walz Ivánka, Fekete Ferenc, Dénes Klári, Lóvy Eli és Eti, Elephant Béla, Balás Gizi, Ince Gyula

és Vilma, Henter Béla és Anna, Fésűs András és Deák Jenő, Rosenfeld Bella, Göllner Mária,

Manosez Béla, Brach Ilonka, Ince Irén és Annuska, Nagy Magdus, Roessler Jenő, Kassowitz Hajnalka, Fried Ottó, Reissfeld Adolf.

A könyvet Ambrus Rózi, Rosenfeld Bella, Ince Gyula és Vilma nyerték. Irják meg pontos címüket és, hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének.

Az Ifjuság szerkesztője üzeni:

Kedves Ifjuság és gyerekek, kérlek benneteket, irjatok rendszeres. Ez kívált az új gárdistáknak szól, akiket kérek. A borítékot címeztek a B. L. szerkesztőségének, oldalt nagy betűkkel, irják oda: „Ifjuság.”

A papírnak csak egyik oldalára irjatok tintával.

A rejtvényeknek a próbáját is küldjétek be, külön lemasolva.

Titeket, egész kicsi olvasóim, kérlek, vonaslaztatok meg halványan a papirt és úgy irjatok szépen, rendszeres, olvasható betűkkel. Mindnyájatokat szeretettel üdvözöllek.

A levelkre a jövő héten válaszolok, legyetek addig türelemel, kérlek benneteket!

Tavaszi

meglepetésünk:

LESZÁLLITOTT ÁRAINK!

UJ, EREDETI MODELLEK!

BUTORT

ne vásároljon, míg meg nem nézte

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ BUKAREST

MAROSVÁSÁRHELY

LERAKATÁ!

KERESKEDŐK KÖNYVELÉSÉT MÉRLEGÉIT ÉS BÁRMELY HASONLÓ MUNKA ELVÉGZÉSÉT VÁLLALJA
G. MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELŐ
STR. 13 SEPTEMBRIE 3

Ellenszámla

Azon olvasóim, akik a kereskedelmi világban nem jártasak, tudják meg jelen soraimból, mi az az ellenszámla. Az ellenszámla magyarul azt teszi, hogy cserekereskedés. Ha például egy ifjú piktor megfösti a fűszeresné idealizált portréját selyemruhában család- és husz kiló főzlisztért, ezt ellenszámlának nevezzük. Hasonlóképpen ellenszámla az, hogy a fogorvos kihuz a dívatkereskedőből hat nyakkendőt és egy szemfogat.

Ki szokott legtöbbet ellenszámlával dolgozni? A vidéki lapkiadó. Ő rendelkezik a Piri-pócs és Vidéke hasábjai felett. Ő dönti el, milyen hirdetések jelenjenek meg a lapban, a hirdetések árát ő veszi fel és néha készpénz helyett szívesebben vesz egy varrógépet, amelyért már rég nyaggatja a felesége, vagy egy gramofont, amelyre süldő leányának van szüksége házi mulatságok alkalmából. Viszont a kereskedőnek is kitűnő, ha nem kell a hirdetésért készpénzt fizetnie, hanem áruval honorálhatja a reklámot, ugyanis ott áll az áru, nem viszi a kutya sem, a jó Isten akárhová tegye.

Ezek után elmondom azt az ellenszámla-történetet, amelyet most hallottam vidékről. Mondjuk: a Rátót és Környéke érdemes kiadó-tulajdonosával, Zsombik ural történet, aki lapkiadó minősége mellett még nyomdatulajdonos is, igen derék ember, ügyes kereskedő, példás férj és családapa. A Rátót és Környéke felelős szerkesztője, dr. Sass Ló, nem győz róla, mint kenyéradó gazdájáról, jól mondani.

Egy szép napon sétálgat Zsombik ur a rá-tóti fő-utcán. Egyszer csak szemközi jön dr. Kondor, az orvos. Nagynyájasan köszöntik egymást.

— Hallotta már a nagy szenzációt, Zsombik ur?

— Nem. Mi ez?

— Röntgen-gépet hozattam. Ezentul meg tudom a betegeimet röntgenezni. Jöjjön fel, nézze meg, nagyon érdekes.

Kondor doktor ott lakott a közelben. Zsombik ur nem sokat kérte magát, felment vele. Gondolta: ebből biztosan kisül egy jó kis hirdetési üzlet. Mert könnyű a fővárosi nagy lapoknak, ahová magától dől a sok hirdetés, hogy nem is győzik elhelyezni és a kiadóhivatali igazgatóhoz csak protekcióval lehet bejutni néha. De bezzeg a vidéki kiadó, aki egymaga az egész kiadóhivatal, kénytelen saját maga utána nézni, hogy ahol nem csurran, ott legalább cseppenjen.

Megnézte Zsombik ur az ördögös Röntgenmasinát. Megcsodálta, fejét csóválta álmélkodva. Aztán gratulált a doktornak és ment egyenesen a szerkesztőségbe.

— Szerkesztő ur, írjunk egy szép cikket arról, hogy Kondor doktor Röntgen-gépet hozatott. Nagy szenzáció ez Rátóton, biztonosan érdekelni fogja az embereket.

— Meglesz, majd elküldöm a munkatársat. A munkatárs el is ment, a cikket meg is írta, Rátót nem győzött ámulni, hogy már Röntgen is van a községben. A kiadóhivatal, vagyis maga Zsombik, pedig elküldte a hirdetései számlát Kondornak rendes árszabás szerint. De ez a Kondor doktor igen fukar huncut. Azonnal válaszolt, hogy neki ez az árszabás sincs fizetni, még ő neki járna pénz, hogy ilyen remek szenzációval szolgált a Rátót és Környékének. Mivel azonban nem akar túlságosan szűkkeblűnek látszani, szívesen szolgált orvosi segéllyel díjmentesen, ha — Isten ments — szükség lesz rá.

Zsombik nagyon mérges volt. Ejnye, ejnye, ez a doktor hogyan túljárt az eszén. De majd ledolgoztatja vele, csak valami betegség legyen a családban. Szinte kívánta is, hogy legyen.

A jó Isten azonban bölcsőbb, mint Zsombik és nem adott betegséget. Olyan egészséges volt az egész család, mint a makk. Még csak el sem köhintette magát senki. Zsombik pedig mindennap találkozott az utcán Kondor doktorral és a le nem szolgált reklám folyton viszkedett neki. Egyre jobban izgatta a dolog; most már naponta hőmérőzte az egész családot, hátha jelentkezik valami kis hőemelkedés, hogy Kondort azonnal hivatni lehessen. De bizony harminchat hétnél nem volt több a láza senkinek.

Egy héti birta ezt az állapotot Zsombik. Akkor egy délnapig állított be a szerkesztőségbe, hogy alig lehetett ráismerni. Majd lesett a lábáról, halálsápadt volt az arca, a keze reszketett.

— Az Istenért, Zsombik ur, — hökkent meg Sass szerkesztő — mi baja?

— Most már semmi, — felelte egy székre hullva és gyöngén pihegve Zsombik. — De le dolgoztattam az ellenszámlát azzal a cudar Kondorral.

— Hogy-hogy?

— Tudja, már egy hete macerál engem az a tudat, hogy ingyen csináltam üzleti reklámot egy ilyen fukar embernek. Nem tudtam elégtételt szerezni, mert az egész családom jómagammal együtt olyan egészséges, mint a makk. De ma túljártam az eszén. Csináltattam vele valami olyat, amit teljesen egészséges ember is megcsinálhat.

— Mit?

— Zsombik mélyet sóhajtott, mert még mindig rosszul volt. De fáradt, békaszínű arcára kiült az ellenszámla diadalmas bosszúja, mikor válaszolt:

— Gyomormosást! Harsányi Zsolt.

Közgazdaság

Allitólalag —

Felfüggesztik a városi ingatlanok végrehajtását is

Nem terjesztik ki az Amortizációs Pénztár hatáskörét a magánadósságokra, viszont bevezetik a kereskedelmi és ipari kényszerfelszámolásokat

Bukarest, április 7. Ismertettük azt a törvényjavaslatot, melyet az Amortizációs Pénztár működésének kiterjesztésére terjesztett be a kormány a kamarához. A javaslatban az Amortizációs Pénztár felhatalmazást nyer arra, hogy az ipari és kereskedelmi, tehát magánadósságok amortizálására vonatkozó megegyezéseket, mint közveit, a hitelezők és adósok között elősegítse és megkönnyítse.

A javaslatnak sok gyakorlati jelentősége nincsen, mert hiszen csak az a hitelező fogadja el az amortizációs ajánlatot, a melyik akarja. Éppen ezért, amint mértékadó helyről értesülünk, a kormány elhatározta, hogy a javaslatot nem szavaz-

tatja meg, viszont az Amortizációs Pénztáron keresztül a városi ingatlan-adósságokat rendezi, talán az agrárkonverzióhoz hasonlóan, ha nem is olyan előnyös formában.

Az ipari és kereskedelmi tartozásoknak — csőd és kényszereljárás kivüli likvidálására bevezetik a kényszerfelszámolás rendszerét.

A jelzáloggal terhelt városi ingatlanok ügyének rendezésére már folynak a megbeszélések s mint hírlik, a kormány az a szándéka, hogy addig is, amíg a vonatkozó javaslat elkészül, egyszakaszos törvénnyel felfüggeszti ezeknek az ingatlanoknak a végrehajtását is, amint azt a mezőgazdasági birtokokkal tette.

Fenyeget a városok pótpénz-inflációja

Kolozsvár és Gyergyószentmiklós után több más város akarja bevezetni a pótpénzt

Bukarest, április 7. Nincs város Romániában, amelynek rendben volnának a pénzügyei. A költségvetések annak idején a takarékoság és kiegyensúlyozottság jegyében készültek, de azóta annyira leromlottak a viszonyok, hogy a városi jövedelmek és inkasszók nagymértékben lecsökkentek. Így a költségvetés egyik oldalán állanak a kiadások, amiket nem lehet (sajnos mégis!) elodáznai, a másik oldalán az előirányzott bevételek, amik nem folynak be!

A városok a legnagyobb zavarokkal küzdenek és gyakran megtörténi, hogy tisztviselőiket sem tudják fizetni.

Kolozsvár kezdte meg azt a rendszer, hogy a költségvetés által előirányzott, de be nem folyt összegek erejéig ugynevezett városi pótpénzt bocsátott ki azzal,

hogy amilyen mértékben a bevételek befolyának olyan arányban bevonja ezeket a pótpénzeket, amelyekkel különben városi adót és egyéb taxát is lehet fizetni.

Kolozsvár példáját követte nemrégiben Gyergyószentmiklós is. Ugy látszik, a pótpénz annyira bevált, legalább is a városoknak, hogy most tömegesen érkeznek kérések a belügyminiszteriumhoz, melyekben a városok az előbbiekhöz hasonló pótpénz bevezetésére kérnek engedélyt.

Amint értesülünk, a Nemzeti Bank igazgatósága intervencióra készül, hogy a kormány ne engedélyezze a városi pótpénzek kibocsátását, mert ha ezt tömegesen csinálják, annak olyan infláció jellege lesz, ami azonos volna azzal, mintha a Nemzeti Bank több pénzt bocsátana ki a belső számára, mint a mennyit a stabilizáció engedélyez.

A bürokrácia és az import —

Ujabb rendelet a magyar és osztrák áruk behozatalának megnehezítésére

Romlandó árut sem adhat ki a vám a bukaresti Kompenzációs Pénztár engedélye nélkül

Bukarest, április 7. Azóta, hogy a Kompenzációs Pénztár megkezdte működését, ugyszólván teljesen megbénult a külkereskedelmi forgalom Magyarországgal és Ausztriával, a mely államokba fizetéseket teljesíteni, vagy az ottani követeléseket behajtani csakis ezen a pénztáron keresztül lehetséges. Eltekintve attól, hogy

a magyar és osztrák áruk ellenértékét a pengő és a schilling napiárfolyamánál magasabb lejtékben kell téríteni,

olyan rendelkezések vannak érvényben, amelyek az áruszállítást magát akadályozzák nagymértékben. Ezt igazolja a Nemzeti Bank mai körrendelete is, a melyet a vidéki fiókokhoz intézett a Kompenzációs Pénztárral kapcsolatban.

CSAK BUKAREST!

A rendelet felvilágosítja a Bancanat-fiókok igazgatóságait arra vonatkozólag, hogyan járjanak el az osztrák és magyar árukból származó fizetések dolgában. A rendelet megállapítja, hogy az előzőleg kiadott intézkedéseket nem alkalmazták szabályszerűen

és ennél fogva felhívja az igazgatóságok figyelmét a következőkre:

Minden olyan vám és postavám szállítvány, mely Magyarországból és Ausztriából érkezik, kizárólag a Kompenzációs Pénztár engedélyével adható ki a címzettnek. Az engedély elnyerése céljából a címzettnek kértet kell beadnia, melyhez kimutatást kell mellékelni arról, honnan jön az áru, mikor kell fizetni és mennyit, ezenkívül nyilatkozatot mellékelendő, melyben az áru átvevője kötelezi magát arra, hogy

a fizetést az esedékesség napján teljesíteni fogja a Kompenzációs Pénztárnál.

A kéréshez mellékelni kell még mindazokat az eredeti iratokat, amelyek az áru rendelkezésére, annak fizetésére vonatkoznak, ugymint számla, szállítási értesítés stb.

A felszerelt kérést a fióki igazgatóságok felterjesztik Bukarestbe a Kompenzációs Pénztár központjához, amely meghozza a döntést, hogy a vámáru kiadható-e a címzettnek? A határozatokat az igazgatóságok írásban kapják.

A fióki igazgatóságok semmi körülmé-

nyek között ilyen engedélyt ki nem adhatnak.

MÉG A ROMLANDÓ ÁRUT SEM...

Abban az esetben, ha a postavámhoz érkezett szállítvány romlandó árut tartalmaz, az engedély kiadása táviratilag is kérhető a bukaresti központtól, ha a távirat díját a fél megfizeti.

A rendelet a továbbiakban az eljárási költségeket szabályozza, majd felhívja az igazgatóságok figyelmét arra, hogy a befizetéseknél szüntén pontos kimutatást kell mellékelni,

amely kimutatásban szerepelnie kell, hogy ki a befizető, kinek a részére történik a befizetés, milyen áru ellenértékéül szolgál, mindezek igazolására eredeti iratokat kell csatolni, melyeket vissza fognak szolgáltatni, a félnek.

Ha a befizetés nem lejben, hanem külföldi valutában történik, a lejhez viszonyított árfolyamot a Kompenzációs Pénztár állapítja meg.

Ez a rendelet is világosan mutatja, hogy

a magyar és osztrák áruk behozatala lehetetlenné vált,

mert a bürokratikus eljárás olyan nehézkes és hosszadalmas, hogy az a kereskedelmi forgalomba be nem illeszhető. De hát a kompenzációs rendszernek egyelőre az is a célja, hogy a magyar és osztrák áruk behozatalát megnehezítse, mint ahogy ezek az államok is megnehezítették a román áruk ottani bevitelét.

Aki ráfizet, az elsőfokon a kereskedő, másodfokon és ténylegesen a fogyasztó, mert végeredményben ő viseli az összes költségeket, amiket a kereskedő kénytelen az árba belekalkulálni!

BAJOK A VALUTÁKKAL AUSZTRIÁBAN

A román külügyminiszterium az utóbbi időben több panaszt kapott, amelyek szerint az osztrák vámhatóságok az Ausztria területéről kiutazó külföldiektől minden indokolás nélkül elvették a valutakészletüket még olyan esetekben is, amikor az a legminimálisabb volt.

Az osztrák vámhatóságok eljárása folytán rengeteg román állampolgárt ért súlyos károsodás.

A román külügyminiszterium e panaszok orvoslása végett átiratot intézett az osztrák kormányhoz és felvilágosításokat kér, amelyek most érkeztek meg.

Az osztrák kormány közölte a román kormánnyal, hogy az egyik legutóbbi minisztertanácsi határozat értelmében bármilyen összegű idegen pénzt át lehet vinni az országba, de azt a határátlépéskor be kell jelenteni és a vámhatóságoktól irásos bizonyítványt kell kérni az összegre vonatkozólag. Amikor az utasok elhagyják Ausztria területét, ennek a bizonyítványnak a felmutatása ellenében kivihetik a magukkal bevitt pénzt. Aki ilyen bizonyítványa nincse, attól az összes idegen pénznemeket, akárcsak az osztrák schillinget, elkobozzák.

Svájcban 1 százalék a kamat

Zürich, április 7

Nem hiába menekül minden pénz Svájcba, mihelyt valahol baj van, van is ott annyi, hogy azt se tudják, mit csináljanak vele. A svájci bankárok az infláció után igen élénk részt vettek a külföldi pénzpiacok pénzellátásában, de amióta krízis van, beszűntették a külföldi kihelyezéseket. Minthogy azonban Svájcban is van gazdasági krízis, a pénzügyi igénylés ott is minimális s most az a vesztély fenyegeti a svájci bankárokat, hogy ráfizetnek a pénzre, arra a pénzre, amit betétként kezelnek. A kamatok eddig is rendkívül alacsonyak voltak Svájcban, most azonban mégjobban leszorították azokat. A folyószámlák kamatát 1 és fél százalékról 1 százalékra szállították le, míg a rendes betétek kamatának lecsökkentéséről most folynak a tanácskozások.

Ugy látszik, már tőkepénzesnek se érdemes lenni.

— ELOFIZETŐINK kisérjük figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap zavaratlan expedálása érdekében gondoskodjunk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárát szerepel-e a címkén.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasdag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzteri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Üzletünket feloszlatjuk, minden elfogadható áron árulunk

ROSENBERG
RUHAÁRUHÁZ
BRASSO, Kapu u. 32

RHODE ISLAND red, fehér Wyandotte, pekingi kacskák, és ezek tenyésztőjaisi, garantált termékenységű ajánl. Haberpursch Ferenc, Brassó, Str. Dorobantilor 21. 17456

FIGYELEM! Tiszta gyapjúból való pulloverek, mellények női ruhák kiárusításán legolcsóbban kaphatók Bukarest, Baratiei 54. 17473

Eladó 100 métermázas jó sarju és széna. Kutilich Ferenc, Aita-Mare. 17467

Allást nyer

Három kis gyermek mellé jobb német leányt vagy aszszonyt keresek. Jelige: „Dicsőszenmárton.” 17461

Carmen fényképész keres azonnali belépésre önálló copistánót és tanulóleányt. Brassó, Kolostor-ucca 25. 17470

„Takarékosság” Szövetkezet üzlethelyiségebe garanciaképes pénztárosnót keres. Bukarest, Sfinții Voivozi 50. 17471

Tanulókat és tanulóleányokat gépiráshoz felveszek. Școala Centrala, Bukarest, Str. Biserică Euei 10. 17468

Keresek varró- és tanulóleányokat azonnali belépésre. Bukarest, Dionisie 74. 17469

Vegyés

Jóforgalmu borbélyüzlet kiadó. Cim 17466 szám alatt a brassói kiadóban.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: szerk. és kiadóhivatal: 1—77 és 82. București—Bukarest I, Bulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám 363—64.

A BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lej. — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehervármegye részére Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor, Kohn Jenő és Bartalis Ferenc. **Ploeszti:** Grün Simon. — **Dés:** Str. S. Barnuțiu 10. (Oszian Kálmán). — **Kolozsvár:** Str. Dubalerilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). **Torda-Aranyos, Marostorda- és Kisküküllő-megyékre** kerületi megbízott (Bernát Ernő) Ig. Mures, Str. Cămpului 8. — **Marosvásárhely:** (Benjámín Árpád), Piața Regele Ferdinand 53. **Nagyszombat:** Str. Turmuzii 13. (Szigetváry László). — **Nagyvárad:** Strada Constantin 2. (Szabó László). — **Szatmár:** Csokonai-utca 10. (Váradi József). — **Udvarhelymegye és Székelyudvarhely:** Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — **Szilágysomlyó:** (Helperin Ernő). — **Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyékre:** (Neményi Gábor) Temesvár, IV Bem-utca 31. — **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25. (Denes József).

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

Körmendi Ferenc regénye

A BUDAPESTI KALAND

Londonban kétezzer kézirat között első díjat nyert!

550 oldal. **Ára: Lei 177.—**

Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Alanti népszerűen megírt orvosi művek kaphatók a Brassói Lapok Könyvosztályában

BRASSÓ, KAPU-UTCA 56—58 (Az udvarban.)

Bodon dr. tanár: Hogyan éljen a szív-bajos ember? Szív- és érrendszeresedés, vérnyomás, III. kiad.	L. 88
Müller dr.: A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása	102
Soós dr.: Diétás konyha, kötve	251
Couté dr.: Egészség és önfegyelmzés	110
Földes dr.: Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak	102
Káldor dr.: Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?	102
Bucsnai dr.: Nyerskoszt	102
Bucsnai dr.: Érelmeszesedés	51
Mezei dr.: Mit tegyek, mit ne tegyek, ha szép akarok lenni?	88
Stekel prof.: Uzenet az anyáknak I. rész. Kisgyermekkor. Csecsemőkortól 2 éves korig	88
II. rész. Óvodáskor és az első iskolaévek	122
III. rész. Serdülőkor és az érettségkora	122
Engländer dr.: A rheumás bajok házi kezelése	81
Stekel prof.: Modern házasság	102
Dr. Décsi: Az impotencia	54
Torday dr.: Egészségügyi, csecsemőgyermek- és anyavédelem	81
Feldmann dr.: Idegesség és ösztönélet 140 oldal, nagy alakban	102
Völgyessy dr.: Lelki gyógymód a szervi- és kedélybetegségeknek	272
Ch. Baudouin: Az önfegyelmzés művészete	102
Schimert dr.: Allopathia — Homöopathia, Homöoterapia	85
Kármán dr.: A gyermekek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei	136
Alkoholizmus — Alkoholkérdés. Irta: Dr. Donáth Gy. e. tanár	54
Dr. Bálint Rezső: Cukorbetegség és az Insulin, diétikus konyha, receptekkel	544
A tüdő-tuberkulózis. Irta: Dr. Klemperer F. e. tanár. Illusztrációkkal	190
Kellner: Mit kell a sportolónak saját, testéről tudnia. Több, mint 200 oldal, 42 ábrával, II. kiadás	99
Korányi prof.: A húgyszervek betegségei. A vese és a húgyutak megbetegedései	136
Lukács Pál dr.: Hogyan éljen a gyomor- és bélbajos ember?	88
Pogány János dr.: Élelmiszertáblázat. Pontos számítások az élelmiszerek és élvezeti cikkek kalóriamennyiségéről és tápértékéről	45
Dr. Völgyesi Ferenc: Uzenet az ideges embereknek	231
Dr. Somogyi Béla szerkesztésében, 20 egyetemi tanár közreműködésével: A rákbetegségek ismertetése, felismerése, gyógyítása és elhárítása a nagyközönség részére	204
Dr. Totis: Az ifjúság nemi problémái	85

Keresünk

a város központjában két szobát irodának. „Phoenix” életbiztosító-társaság Brassó, Kolostor utca 34.

Hólyagkő,

húgyhomok, kevés vizelet, hólyaghurut, vesezavarok

azok a betegségek, amelyek az előrehaladott koru embereknek fellépnek és gyötörő kinokat okoznak. Prof. Dr. Péter hólyag- és veseteájának kellő időbeni használata ezeket a zavarokat megszünteti és rövidesen megszűnnek a fájdalmak is. Itt közlünk egy hatóságilag hitelesített nyilatkozatot: Rendeltem egy nő részére Prof. Dr. Péter-féle hólyag- és veseteáját kire a tea használata csodálatos hatással volt. Évek óta vesebántalmi voltak és sem gyógyszer, sem gyógyhelyek nem használtak, baja olyan súlyos volt, hogy arca és teste feldagadt, enni, aludni, dolgozni nem tudott.

Prof. Dr. Péter hólyag- és veseteája megszabadította fájdalmaitól, most már fájdalommentes, enni, aludni és dolgozni tud. A nő neve: M. K.

Sch. J. tanító.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Irásbeli rendelések a Csillag gyógyszerárhoz címzendők, Brassó, Hosszu-utca 5. szám.

Ficamodasok tőresek

okozta fájdalmak hamar elmúlnak

Abban a pillanatban, ahogy Sloan's Liniment-et használunk, — nem masszírozva, csak kengetve — a fájdalom elmúlik. Apasztja a dagaszt azonnali könnyebbé és jó érzést szerez. Soha se hiányozzék otthonunkból egy üveg Sloan's Használjunk Sloan's Liniment-et rheuma, zsába ischiás, hátfájás és mindennemű izomfájdalom ellen.

SLOAN'S LINIMENT
megöli a fájdalmat.

Egy üveg ára 75 lei.

Egyemeletes ház

Brassóban, a belváros közvetlen közelében, üzlethelyiséggel, nagy pincével, istállóval, raktárral, tágas udvarral és minden mellékkel szabad kézből eladó. Közlebbit „Saxonia” hirdetés irodánál Brassó, Kolostor-utca 14.

Rádióapparátusát kétszeresen élvezheti

ha jól megismeri annak belső titkait és megtanulja annak kezelését! Ajánljuk az alábbi kitűnő magyar

RÁDIÓ KÖNYVEKET

Horváth: A rádióamatőr kézikönyve	L. 170
Adorján: 150 rádiókapcsolás	156
Török: A rádió kézikönyve	136
Molnár János: A rádiótelefon elméleti és gyakorlati ismertetése, 4. kiadás	204
Balogh Arthur: A rádiótelefon	81
Balogh Arthur: Rádiókészülékek szerelése és számítása	136
Balogh Arthur: Kristálydetektoros rádiókészülékek	95
Balogh Arthur: Hogyan használjunk házi áramot rádiókészülékünkhez (számos példával és 150 ábrával)	204

Postai megrendeléseket azonnal elintézi a **Brassói Lapok Könyvosztálya.**

Építőipari könyvek

Soltész József: Családi és Weekendházak. Több kidolgozott tervrajzzal. (Anyagismertetés, modern építőanyagok, tervrajzok, költségvetések. Epitkezések végrehajtása.) Ujdon-ság. Ára 153 lej.

Némethy: Kőművesmesterség. Gyakorlati kézikönyv kőművesek, munkavezetők, vállalkozók és kőművesmesterei vizsgára készülő segédek és gyakornokok részére. Hatodik javított és bővített kiadás, 920 ábrával. Ára 408 L.

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szerkezetek	L. 170
Bossányi: Építészeti alaktan	160
Clementis: Bádógosság	140
Grofsik: Építőipari anyagtan	130
Lázár—Streck: A házi vízvezeték, csatornázás, gázberendezés	130
Littván: Ipari számtan és árkalkuláció	100
Neményi P.: Vasbeton szerkezetek	470
Németh Zoltán: Az ács	110
„ „ Építőkönyve	170
„ „ Betonmukák zsebkönyve	170
Róth: Iparosok könyvvezetése	40
Raffay: Faipari szerkezetek	170
Wagen: Mázolók és szobafestők kézikönyve	130

Kaphatók a **Brassói Lapok Könyvosztálya**

modern könyvkereskedésében, ahol nagy választék van az összes szépirodalmi és művészeti könyvekben. Postai megrendeléseket tárról, azonnal elintézzük.